

Tsjechisch voorzitterschap Europese Unie 2009

8ste Europese Ontmoeting van Mensen in Armoede

Brussel, 15 & 16 mei 2009

WAT WE NODIG HEBBEN

DááR

WAAR WE WONEN

Inhoudsopgave

Armoede is

Korte synthese.....

De Europese ontmoetingen, een proces van participatie.....

Dáár waar we wonen.....

Voorbeelden

Huisvesting.....

Basisdiensten.....

Financiële inclusie.....

Openingssessie.....

Werkgroepen

Huisvesting.....

Basisdiensten.....

Financiële inclusie.....

Boodschap van de werkgroepen.....

Een dialoog.....

Slotrede.....

Objectieven 2010.....

Deelnemerslijst.....

Dankwoord.....

Armoede is

... Afhankelijk zijn van beslissingen van personen die soms onverantwoord handelen, onwetend of onkundig zijn, en die zelf de wetgeving niet respecteren.

... Al een leven gehad hebben. Het is legaal om te leven, niet om te overleven.

... In materiële armoede leven wil zeggen dat ze onze "hier en nu" gestolen hebben. En ze stelen ook onze toekomst door ons verwijderd te houden van de "kennismaatschappij".

... Ik werk een paar maanden en dan is er terug loonbeslag

... Waarom worden mensen die koeien en varkens houden financieel geholpen door de Europese Unie en diegenen die zorgen voor familieleden die hulp nodig hebben niet?

... Elke dienst vraagt dezelfde papieren. En steeds meer en meer kopie...

... Als men geen toegang verleent tot kennis, heb je geen wortels.

... Het is moeilijk erover te praten, maar ik er met anderen begon over te praten voelde ik me zoals al de anderen en ik was niet beschaamd.

... Wanneer men in armoede leeft, staat men constant onder druk. Dit put je uit. Niemand heeft me voorbereid om onder dergelijk moeilijke omstandigheden te leven.

... We willen niet langer schadegevallen zijn.

... Ik werd regelmatig betaald maar desondanks stijgen mijn schulden.

... De huur van het appartement is niet hoog, maar het is al de rest dat duur is.

... Wakker worden in een slechte woonst ontnemt je de wil om iets te doen.

... Er is zinvol werk – werk dat betaald en erkend wordt door de samenleving; en er is waardeloos werk – werk dat gepresteerd wordt om een familie in moeilijkheden te helpen.

... Om rechten te krijgen moet je kunnen bewijzen dat je arm bent. De uitkering is een manier om de mensen stil te houden.

... De poort van wanhoop staat wijd open. Er moet een minimum inkomen en een minimum salaris zijn.

Korte synthese

Dáár waar we wonen...

Dit jaar, onder het voorzitterschap van Tsjechië, was het thema van de Ontmoeting van Mensen in Armoede "Wat we nodig hebben dáár waar we wonen". Meer specifiek werden de subthema's van huisvesting, basisdiensten en financiële inclusie behandeld.

In zijn openingstoespraak heeft de heer **HOŠEK**, minister van Sociaal Beleid, Sociale Diensten en het Gezin, Republiek Tsjechië, benadrukt dat een groot aantal mensen getroffen zijn door financiële exclusie, en dat de slachtoffers van overmatige schuldenlast de meest kwetsbaren zijn. Volgens de minister is één van de oplossingen hiervoor opleiding in financieel beheer vanaf de school. De heer HOŠEK sprak ook over de toegang tot de huisvesting en steun voor de huur, dit laatste meestal voorzien door de sociale diensten die deel uitmaken van de basisdiensten en deze dienen gegarandeerd voor iedereen door middel van kwaliteitsprestaties en dit moet mensen helpen om uiteindelijk onafhankelijk te worden.

Mevr. Eva **Svarzak**, afgevaardigde van de 7de ontmoeting, begon haar toespraak met eraan te herinneren dat de financiële crisis alle lidstaten getroffen heeft. Het resultaat is dat een groter aantal gezinnen in armoede terecht gekomen zijn als gevolg van verlies van banen, van woonst en van inkomen. Mevr. Svarzak kwam ook terug op het belang van de Europese ontmoetingen, "het enige forum waar de problemen en de ervaringen van diegenen die in armoede leven aanhoort en begrepen worden". Zij benadrukte ook het belang van een gezamenlijke strijd tegen de armoede.

Wat we nodig hebben...

Een sterk sociaal Europa

De afgevaardigden op de 8ste Ontmoeting bevestigden dat ze meer Europa willen, maar enkel als het een meer sociaal Europa wordt, dichter bij de burger, en d.m.v. dialoog nieuwe projecten ontwikkelen voor de samenleving. De afgevaardigden hebben aangedrongen op het meer zichtbaar maken van de ondernomen EU-acties die in lijn liggen met de aanbevelingen van de Europese ontmoetingen. Zij hebben eveneens naar voren gebracht dat het erg pijnlijk is te moeten vaststellen dat de strijd tegen de armoede en tegen sociale uitsluiting nog altijd een EU-prioriteit is gebleven. Zij merkten op dat in veel gevallen de impact en de reacties op de economische crisis een ondraaglijke druk legden op de mensen die al

onder de last van armoede en sociale uitsluiting gebukt gingen.

Huisvesting

De afgevaardigden vragen aan de EU om meer actief te worden door ervoor te zorgen dat iedereen toegang krijgt tot degelijke en betaalbare huisvesting. Ze verheugden zich erop dat de EPSCO Raad besliste om in 2009 de focus te leggen op "dakloosheid en exclusie van huisvesting" en dit als centraal thema te gebruiken bij de Open Methode van Coördinatie voor sociale bescherming en sociale inclusie. Zij drukten de hoop uit dat dit impulsen zal geven aan de lidstaten om aandacht te besteden aan het tekort aan huisvesting en aan het gebrek aan toegang tot betaalbare huisvesting, dat de dakloosheid verder doet toenemen. Dit moet gecombineerd worden met concrete en dringende maatregelen om de dakloosheid en de erbarmelijke toestanden van huisvesting voor mensen met een laag inkomen aan te pakken. Ze hopen dat het focussen op dit thema zal leiden tot beleidsvoorstellen en tot acties om deze realiteit te bekampen.

De afgevaardigden "kunnen niet langer wachten" daar het nu al een noodsituatie betreft. Ze vragen **onmiddellijke acties** te ondernemen om het huisvestingsprobleem aan te pakken, zoals het vorderen van leegstaande woonst en het dwingen van eigenaars om hun lege eigendommen te verhuren. Ze vinden de vele **leegstaande huizen in kleine gemeenten en dorpen** een schande, en daarbij leidt dit tot spooksteden. Als resultaat hiervan verdwijnen de basisdiensten en de mensen worden gedwongen te migreren naar stedelijke gebieden, wat dan weer resulteert in nog meer druk op de daar aanwezige overbelaste diensten die al overbelast zijn.

De afgevaardigden hebben benadrukt dat de toegang tot degelijke huisvesting vooral moeilijk is voor **de migranten en de Roma** en ze zijn **diep geschokt door de in verschillende landen gebruikte praktijken om deze gemeenschappen te verdrijven** van de arme plaatsen die ze op dit ogenblik hebben, zonder hen een levensvatbaar alternatief aan te bieden en hen op een discriminerende manier bijeen te drijven op afgezonderde zones met een minimum aan diensten.

De EU moet reageren op deze realiteit en moet garanderen dat de fundamentele rechten in alle lidstaten gerespecteerd worden. De EU moet ook verzekeren dat haar acties de lidstaten steunen om hun **huisvestingsfaciliteiten** uit te breiden en moet

ten behoeve daarvan **structuurfondsen** voorzien.

Basisdiensten

Wat betreft basisdiensten vragen de afgevaardigden dat de toegang tot energie erkend wordt als een fundamenteel recht. Energie is een basisbehoefte en dit vereist een publieke reactie, en geen privé-reactie. Het is enkel op deze manier dat blijvende en betaalbare leveringen voor iedereen kunnen gegarandeerd worden. De afgevaardigden waren tevreden met de erkenning van energiearmoede in het nieuwe energiepakket en met de vraag om nationale actieplannen op te stellen om dit probleem aan te pakken. Ze willen weten hoe dit zal gerealiseerd worden zodat doeltreffende maatregelen gegarandeerd zullen zijn om de hoge energieprijzen te bestrijden, om lage inkomens te koppelen aan een efficiënte energievoorziening, en hoe de NGO's en de mensen in armoede daarbij betrokken zullen worden.

Ze hebben eveneens bevestigd dat **water een publiek goed blijft**. De afgevaardigden willen in een duurzame omgeving leven en stellen voor dat alternatieve energie beschouwd zou worden als een sector waardoor werkgelegenheid zal ontstaan. **De productie van alternatieve energie moet gekoppeld worden aan de lokale gemeenschappen en werk verschaffen aan mensen die in deze gemeenschappen wonen, en hierbij opleiding voorzien voor mensen die sinds lange tijd werkloos zijn**. De recyclage van afval is eveneens een mogelijk domein waar werkgelegenheid kan ontstaan en dat zou kunnen ontwikkeld worden met de lokale gemeenschappen en met sociaal economische ondernemingen.

Efficiënt openbaar vervoer, dichtbijgelegen lokale sociale diensten (bv. faciliteiten voor kinderopvang en kleine gezondheidcentra), **toegang tot informatie i.v.m. rechten, sociale dienstverleners die luisteren naar hen die hulp nodig hebben**, zijn allemaal elementen die deel uitmaken van de garantie dat basisdiensten beantwoorden aan de noden van de mensen. Het specifieke probleem van het sluiten van diensten in landelijke zones werd onderlijnd.

De afgevaardigden vragen naar een **evaluatie** (op EU-niveau) **van de impact van de liberalisering en de privatisering van de diensten van algemeen belang**, met inbegrip van sociale diensten; dit moet de kwaliteit, de toegankelijkheid en de betaalbaarheid van de diensten omvatten. Het Europees voor bescherming van de consument aangaande recht op energie is cruciaal, maar stappen dienen

ondernomen zodat de lidstaten dit op grote schaal zouden verspreiden op nationaal, regionaal en lokaal vlak en zouden verder werken naar een Europees kader waar diensten van algemeen belang verplicht worden. Dit is van levensbelang willen we de essentiële rechten garanderen, en dit als tegengewicht voor de vrije markt.

Financiële inclusie

Voor veel delegaties was financiële inclusie een centraal punt. Té veel gezinnen en individuen bezwijken onder de **overmatige schuldenlast**. Gebrek aan toegang tot een bankrekening en tot legale kredieten met een lage interestvoet maakt deze situatie nog erger en drijft mensen in de handen van **informele geldschieters** die dikwijls buitensporige interesten vragen. Om deze realiteit aan te pakken moet **het recht op een bankrekening voor iedereen gelden**. **Ethische leningsstructuren (kredietmaatschappijen) en microkredieten** zouden ook kunnen antwoorden bieden, evenals een vorming tot beheer van budget.

De belangrijkste eis van de afgevaardigden is het zoeken naar en het analyseren van de oorzaken van schuldenlast, die meestal gekoppeld zijn aan een onvoldoend inkomen dat de kosten van goederen en diensten niet dekken. De oplossing ligt in het opstellen van structuren voor adequate en toegankelijke minimuminkomens in alle lidstaten en in een fatsoenlijk inkomen dat toelaat mensen een menswaardig leven te laten leiden en niet enkel te overleven. In dit opzicht werd een krachtige eis naar voren gebracht: **de EU moet de opvolging van de engagementen (verbintenissen) geformuleerd in de aanbevelingen van Actieve Inclusie verzekeren**, met inbegrip van het engagement voor adequate minimuminkomenschema's. De huidige raadpleging over financiële inclusie werd eveneens verwelkomd en afgevaardigden benadrukten dat de EU vooruitgang moet boeken in zowel **het erkennen van financiële diensten als diensten van algemeen belang als in het garanderen van het recht op een betaalbare bankrekening en op een krediet met lage interestvoet**, dit door middel van een gemeenschappelijke legale EU-kader.

Participatie

Naast deze eisen wisselden afgevaardigden ook informatie uit betreffende ontwikkelingen in dit verband in hun eigen land. De afgevaardigden willen **actoren zijn voor de ontwikkeling en toepassing van een beleid tegen de armoede**. Hun voorstel is de **kloof tussen economisch en sociaal beleid te verkleinen** en de impact van alle beleidsmaatregelen op de toegang tot sociale rechten te meten.

2010, het Europees jaar voor de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting, moet een sterk jaar worden waar naar de mensen die in armoede leven geluisterd zal worden en hun zienswijzen ernstig zullen genomen worden. Er moet reële vooruitgang geboekt worden zodat "arm geboren worden niet meer betekent levenslange veroordeling".

Antwoorden op de verwachtingen.

Volgens Mr. **SPIDLA**, Europees Commissaris voor Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Gelijkheid van Kansen, is er geen andere optie dan verder steunen naar een Europa van meer gelijkheid. In de huidige context moet men de meest kwetsbaren nu steunen. In de komende maanden zal de sociale bescherming sterk verbeteren. Maar de humane kostprijs van de crisis is moeilijk in te schatten.

Hij voegt er aan toe dat we al het mogelijke moeten doen om iedereen te laten deelnemen aan de samenleving.

De minimumuitkeringen zijn belangrijk maar onvoldoende. De toegang tot huisvesting blijft moeilijk. Er is geen toegang tot de basische bankdiensten.

We moeten dus de focus leggen op huisvesting, vorming en financiële inclusie. Bovendien, volgens Mr. Spidla, moet de strijd tegen de armoede en het terugdringen van de verschillen tussen de lidstaten hand in hand gaan. 16% van alle Europeanen leven in moeilijke omstandigheden maar in Polen, Letland en Litouwen bedraagt dit 40%.

Hij voegde er ook aan toe dat het beleid tegen de armoede moet gestroomlijnd worden met de andere beleidsgebieden.

Mevrouw **WEINANDY**, lid van het comité voor sociale bescherming, verwees in eerste instantie naar de uitspraak van Mr. Vignon, directeur van de commissie "Het sociale kan niet enkel door het sociale gedragen worden". Het is dus belangrijk dat de sociale impact van alle beleidsgebieden geëvalueerd wordt.

Verwijzend naar de ontgoocheling bij sommige afgevaardigden omdat er té weinig vooruitgang geboekt werd, zei Mevr. Weinandy dat na de 7de Ontmoeting het Sociaal Beschermingscomité als thema voor 2009 "huisvesting gekozen heeft, en er werd aan de lidstaten gevraagd om in juni 2009 te rapporteren over wat ze deden op gebied van huisvesting.

Wat betreft een gegarandeerd minimum inkomen voor iedereen in alle staten werd in

december 2008 heeft de Raad de principes van Actieve Inclusie aangenomen, inbegrepen de eis om een minimum inkomen te voorzien in lijn met de menswaardigheid.

"Vooruitgang vordert langzaam maar zeker, maar er worden echte inspanningen geleverd om de aanbevelingen van deze Ontmoetingen op te volgen; het probleem is echter dat de "armen" niet kunnen wachten", zei Mevr. Weinandy.

Ludo **HOREMANS**, voorzitter van de EAPN, maakte een presentatie over de impact van de aanbevelingen van de 7de Ontmoeting, en hoe deze opgevolgd werden. In het bijzonder sprak hij over de aanbevelingen en principes die aangenomen werden i.v.m. Actieve Inclusie, die een aanbeveling bevatten voor de adequaatheid van schema's voor een minimum inkomen zodat mensen een menswaardig leven kunnen leiden. Hij sprak ook over het werk van het Europees Parlement aangaande Diensten en de aanbeveling voor een Richtlijn voor de Diensten van algemeen belang.

Hij onderstreepte nogmaals dat het centraal thema voor 2009 "dakloosheid en exclusie van huisvesting" is dat een aanbeveling was van de 7de Ontmoeting. Hij vermeldde ook hoe deze Europese Ontmoetingen als een katalysator gewerkt heeft voor gelijkaardige nationale ontmoetingen daarbij honderden mensen betrekking hebben met armoede. Kijkend naar deze positieve evoluties en vis-à-vis het Europese werkkader stelde hij dat, zoals het nu staat, de vooruitgang onvoldoende is om een afdoende impact te hebben op het terrein om positieve veranderingen teweeg te brengen op de realiteit van de armoede en de ongelijkheden in de lidstaten van de Europese Unie.

Mr. Czeslaw **WALEK**, Afgevaardigd Minister voor de Rechten van de Mens en van de Minderheidsgroepen in de Tsjechische Republiek, herinnerde aan het belang van de ronde tafel en engageerde zich om de besluiten van de Ontmoeting in Zweden te presenteren in oktober 2009. Hij bevestigde ook dat het Tsjechische voorzitterschap de deelname van mensen die leven in armoede zal promoten in de strijd tegen de armoede.

Terwijl de afgevaardigden erkennen dat inspanningen gedaan werden om de aanbevelingen van de Ontmoetingen op te volgen, dringen ze aan op een duidelijker systeem i.v.m. het rapporteren van het resultaten van de Ontmoetingen tussen de opeenvolgende Ontmoetingen.

De Europese Ontmoetingen, een proces van deelname

De Europese raad van Lissabon 2000 kwam overeen om een dusdanige Europese strategie op te stellen zodat "een definitieve aanloop kan gemaakt worden naar de uitroeiing van de armoede in Europa tegen 2010"; één van de aangenomen strategieën was de strijd tegen de armoede en tegen de sociale uitsluiting welke het sleutelement vormt in het voortzetten van dit engagement en dit **moet alle betrokken partijen omvatten, met inbegrip van de mensen die in armoede leven.**

De Europese Ontmoetingen van mensen die in armoede leven vormen een voortschrijdend proces. De opvolging en voorbereiding daarvan zijn in feite een continue cyclus van werkzaamheden door de afgevaardigden en de netwerken in elke lidstaat.

Wat onthouden we van de vorige ontmoetingen?

2001

Gesteund op zijn verworvenheden sinds 1994 en daar de Belgische regering het voorzitterschap van de Europese Unie had, greep het de kans om een 1ste Europese Ontmoeting te lanceren van mensen die in armoede leven. Er werd een overzicht gemaakt van 4 thema's: **huisvesting, gezondheid, vorming en inkomen.**

De voornaamste conclusie van dit eerste evenement was dat **mensen die in armoede leven over de kennis en de expertise beschikken om het fenomeen exclusie te analyseren, en hun bereidheid om deel uit te maken van de samenleving** en aan de beslissingen die hun leven beïnvloeden.

2003

In de loop van 2002 lanceerde de Belgische regering het voorstel voor een 2de Ontmoeting en dit initiatief werd overgenomen door het Griekse voorzitterschap. EAPN werd gevraagd dit voor te bereiden maar de tijd was té kort om diepgaand voorbereidend werk met de afgevaardigden uit te voeren. Het thema was "**goede participatiepraktijken**". De voorbereidende bijeenkomsten en de werkgroepen leverden **modellen voor participatieprocessen** op

evenals een **eis van de afgevaardigden: mensen die in armoede leven vragen de mogelijkheid te krijgen om in dialoog te kunnen treden met de beleidsmakers aangaande beleidszaken die hen aanbelangen.**

Als antwoord op deze eis vroeg het Griekse voorzitterschap aan de Raad van juni om van de organisatie van de Europese Ontmoetingen een **terugkerend proces** te maken, zoals de ronde tafel voor sociale inclusie.

2004

Het thema dat gekozen werd onder het Ierse voorzitterschap weerspiegelde de eisen van de 2de Ontmoeting, en focuste zich op de dialoog tussen mensen die in armoede leven en de beleidsmakers onder de titel: "**Participatie is tweerichtingsverkeer**". De traditionele rollen worden omgekeerd: **de autoriteiten worden nu beschouwd als de genodigden van de mensen die in armoede leven** en samen met de afgevaardigden nemen ze rechtstreeks deel aan de discussies in werkgroepen. De ontmoeting wordt afgesloten met een **open debat tussen mensen die in armoede leven en een panel van beleidsmakers.**

Een DVD, gemaakt tijdens het evenement, zal een veel gebruikt gereedschap worden door de nationale EAPN-netwerken voor het sensibiliseren van de nationale en regionale beleidsmakers.

2005

Het Luxemburgs voorzitterschap verkoos te werken rond het stereotype beeld en de perceptie van armoede. Grotere aandacht ging naar de mediaproducties – patchwork, schilderijen en foto's – ingebracht door mensen in armoede. Deze creatieve elementen werden samengebracht in een tentoonstelling en voorgesteld op de Glasgow Ronde Tafel. Een catalogoog van de werken werd gepubliceerd. Het Luxemburgs voorzitterschap toonde zijn grote betrokkenheid door een krachtige boodschap mee te nemen naar de ministerraad van juni, waarbij **alle Europese landen uitgenodigd werden eenzelfde type ontmoeting te organiseren.**

Verscheidene nationale netwerken van EAPN begonnen stelselmatig gelijkaardige ontmoetingen te organiseren op nationaal en/of regionaal vlak.

2006

Onder het Oostenrijkse voorzitterschap omvatte het voorbereidende werk alle aspecten rond armoede en sociale uitsluiting rond het thema "**Hoe slaan we ons er dagelijks doorheen?**". Uit het voorbereidende werk verricht door de afgevaardigden kwam de **actieve kracht van de mensen in armoede naar voren, evenals hun dynamisme**. Elke delegatie van mensen die in armoede leven had een poster gemaakt en voorgesteld op de plenaire zitting: op de 5de Ontmoeting was dit onvergetelijke hoogtepunt en het liet een sterke indruk na. De posters werden bijeengebracht in een tentoonstelling en voorgesteld op de Finse Ronde Tafel, in de gebouwen van de Commissie in april 2007, en op de 1ste nationale ontmoeting van mensen in armoede in het Verenigd Koninkrijk in juli 2007. De evaluatie van de 5de Ontmoeting toonde de noodzaak aan om een inventaris te maken van de 5 eerste ontmoetingen.

2007

De 6de Ontmoeting, onder Duits voorzitterschap, verkoos om verder te gaan met deze prioriteit en koos als thema "**Gerealiseerde vooruitgang en de volgende stappen**". Op 4 en 5 mei kwamen in Brussel 130 afgevaardigden uit 27 landen en 97 vertegenwoordigers van Europese en nationale overheden samen. Afgevaardigden en genodigden visualiseerden het thema van de Ontmoeting door middel van symbolische voorwerpen. Zonder afbreuk te doen aan gemaakte vooruitgang op sociaal gebied, benadrukten de afgevaardigden dat het doel

om in 2010 de armoede uit te roeien weinig realistisch is wanneer er duidelijke tekenen zijn van uitbreiding van de armoede. De 6de Ontmoeting toonde duidelijk aan dat het participatieproces mogelijkheden opent op en werkelijk bijdraagt tot een groter "empowerment (responsabilisering)". Men stelt ook vast dat er een groeiende samenwerking tussen de verenigingen en de overheid is, evenals een vraag om de dialoog op nationaal vlak voort te zetten.

2008

DE 7de Europese Ontmoeting, georganiseerd onder de auspiciën van het Sloveense voorzitterschap van de EU, droeg de titel "**Vier pijlers in de strijd tegen de armoede**" en werd gewijd aan de vier volgende thema's: de **sociale diensten**, de **diensten van algemeen belang**, het **beleid rond huisvesting** en het **minimum inkomen**. Deze vier elementen werden gekozen omdat ze de vier belangrijkste hefbomen vertegenwoordigen in de strijd tegen de armoede en de sociale exclusie. De Ontmoeting werd bijgewoond door 124 personen die zelf in armoede geleefd hebben en komende uit alle EU-lidstaten, en ongeveer het zelfde aantal vertegenwoordigers van regeringen, Europese Commissie, Europese niet-gouvernementele organisaties en sociale partners.

2009

De voorbereiding van de 8ste Ontmoeting richtte zich op het thema "**wat we nodig hebben dáár we wonen**" en drie thema's werden aangesneden: de **huisvesting**, de **basisdiensten** en de **financiële inclusie**.

De resultaten van deze voorbereidende werken evenals de gevoerde discussies rond deze thema's zijn vervat in dit rapport.

Dáár waar we wonen...

Tijdens de voorbereidende vergaderingen van de Ontmoeting spraken de deelnemers over hun woonplaats. Voor de enen was dit een grootstad, voor anderen een kleine stad, een dorp of zelfs een kamp of een hostel. Hieronder vindt u de informatie van dit voorbereidende werk.

Grootstad

Privéwoningen in grote steden zijn duur en er is onvoldoende sociale huisvesting. De winkels zijn altijd dichtbij maar de prijs van de voedingswaren blijft hoog. Als antwoord daarop werden er in sommige landen sociale kruidenierszaken geopend. In elk geval blijven deze plaatsen een stigmatiserend effect hebben en sommige "klanten" worden er liever niet gezien.

Wat de toegang tot de gezondheidszorg betreft, kunnen mensen die in armoede leven een medische kaart bekomen die toegang verleent tot de zorgverlening maar die dekt niet alle behandelingen. Daarenboven weigeren of vermijden sommige dokters mensen met een dergelijke medische kaart te behandelen.

Hoewel steden over een goed openbaar transportnetwerk beschikken blijven de tarieven hoog. Culturele faciliteiten zijn aanwezig maar blijven dikwijls ontoegankelijk.

Ook de werkloosheid blijft een belangrijk probleem in de grote stedelijke centra. Er zijn veel kleine occasionele banen maar deze worden slecht betaald en dikwijls laagwaardig.

De grote steden "rangeren" de mensen die in armoede leven in gettowijken meestal aan de rand van de stad gelegen, in ongeschikte huisvesting en nagenoeg zonder openbare diensten en zonder maatschappelijke voorzieningen zoals kinderopvang, die nochtans nodig zijn gezien het stijgende aantal eenoudergezinnen in deze gebieden.

Kleine steden – dorpen

Mensen die in kleine steden of dorpen leven hebben zelfs nog grotere problemen. Woningen zijn meestal privé en soms onaangepast, zoals bv oude grote huizen die omgevormd werden tot appartementen. Door het verdwijnen van de kleine fabrieken is de kans op werk klein. Openbaar vervoer is beperkt aanwezig; bussen rijden enkel in het centrum en zonder verbinding naar andere plaatsen, of er zijn maar één of een paar buslijnen naar een grote stad.

Meestal zijn er geen medische centra en de basisdiensten verdwijnen daar de bevolking uitwijkt naar de grote steden. Het resultaat daarvan is een verwaarlozing van woningen, een veroudering van de bevolking met thuiszorgdiensten voor ouderen maar geen kinderopvang.

Enkel basisonderwijs is aanwezig. Voor hoger onderwijs moet men uitwijken. Sommige dorpen hebben geen scholen meer.

Kampen

Het zijn meestal de Roma die in kampen leven, soms in tenten. In deze omstandigheden leven is helemaal niet leven. Er is geen stromend water en geen verwarming. In de winter maken de kinderen hun huiswerk in de koude. Ze schrijven met hun handschoenen aan. Er is geen elektriciteit, geen onderhoud van de straten, geen ophalen van huisvuil en openbaar vervoer is niet verzekerd.

Hostels

Mensen die in hostels wonen hebben specifieke problemen. Leven in gemeenschap is moeilijk omdat de problemen geconcentreerd zitten in een "kleine" ruimte. Daarenboven zijn de burens van deze vorm van huisvesting zeer wantrouwig vis-à-vis de bewoners.

Enkele concrete voorbeelden

Tijdens hun voorbereidend werk hebben de afgevaardigden concrete voorbeelden van actuele ervaringen i.v.m. huisvesting, basisdiensten en financiële inclusie genoteerd.

Huisvesting

De Oostenrijkse afgevaardigden brachten naar voren dat de kwaliteit van de noodhuisvesting (shelters) over het algemeen pover is. Overbevolking liet geen privéleven toe. De reglementering is beperkend en de hulpverleners zijn niet altijd ondersteunend. Het gebrek aan informatie is flagrant.

Het zou mogelijk moeten zijn om een huisdier te houden als gezelschap en om vrienden te ontvangen.

Dikwijls ontwikkelen NGO's goede projecten betreffende huisvesting. Er zijn echter lange wachtlijsten voor een "goede" huisvesting.

Voor de Belgische delegatie is het cruciaal financiële middelen toe te kennen aan het empowerment (responsabilisering) van daklozen en NGO's die oplossingen zoeken voor huisvesting te steunen.

Daarenboven denken de afgevaardigden ook dat strategieën en nationale actieplannen dienen ontwikkeld te worden om huisvestingsproblemen aan te pakken.

Zij herinneren er ook aan dat het bestaan van een park (voorraad) sociale woningen een centraal gegeven en bepalend is voor de huisvestingsstrategie, en de lidstaten zouden objectieven moeten vastleggen in termen van het percentage van het beschikbare inkomen dat uitgegeven wordt aan huisvesting.

Ten slotte, het fiscale beleid moet leegstand en speculatie met vastgoed afschrikken.

De Bulgaarse afgevaardigden voeren aan dat woningen dateren uit de tweede helft van de 20ste eeuw, en het grootste probleem is de benodigde energie voor de verwarming (een winter van 8 maanden). Té groot geworden huizen zijn onverkoopbaar. De meeste huizen zijn niet functioneel en onderhoud is té duur. Daarom worden de huizen leeg achtergelaten: zij werden gebouwd door een generatie en de volgende generatie moet alles herbeginnen op een andere plaats. Dit leidt tot afzondering en eenzaamheid.

De huizen kunnen gemoderniseerd worden maar de mensen beschikken over

onvoldoende middelen om de renovatie of herstellingen te betalen; de vastgoedmarkt is ineengestort.

De Deense delegatie stelt vast dat sommige verhuurders niets te maken willen hebben met hun huurders, ze willen geen rechtstreeks gesprek met hen. Ze onderhouden de eigendommen niet.

En de gemeenten zeggen dat er geen verdere hulp kan geboden worden.

De Franse delegatie deelt mede dat de hostels geïsoleerd liggen, aan de rand van de steden. Mensen van hostels ondervinden grote moeilijkheden om toegang tot een woning te krijgen.

De Griekse afgevaardigden melden dat getto's opgericht werden bestaande uit té kleine huizen voor 6-7 personen. Hygiënische omstandigheden verbeteren en meer kinderen konden naar school. Maar de afgevaardigden vragen voor een nieuwe school, een betere reglementering voor leningen om de kwaliteit van de woonst te verbeteren en sportfaciliteiten.

De Italiaanse delegatie beschrijft het harde leven van de Roma in mobilhomes of caravans. Hygiënische omstandigheden zijn nagenoeg onbestaande, geen stromend water, geen verwarming, geen toiletten, geen wasfaciliteiten. Overbevolking creëert spanning en er is geen privacy. Men voelt zich niet thuis. Het is stresserend. De kinderen hebben een beperkt sociaal leven en ze schamen zich. De vrouwen werken hard om de plaats fatsoenlijk te houden. Er is geen hoop op een betere toekomst.

De Luxemburgse afgevaardigden bevestigen het tekort aan betaalbare woningen en aan sociale woningen, exploitatie van huisvesting (marchands de sommeil), het verhuren van ongezonde woningen, en illegale verhuur.

Daarom vragen de Luxemburgers naar een controle van de huurprijzen en hulp bij huisvesting.

De delegatie van Malta van haar kant, vraagt zich te concentreren op de thuisloosheid/dakloosheid omdat dit kan betekenen dat alle toegang tot de basisdiensten belet wordt. Ze herinneren er ook aan dat het minimum loon zeer laag is waardoor het moeilijk is een woning te onderhouden of te huren. Sinds de toetreding van Malta tot de Europese Unie is de prijs van

vastgoed gestegen en er geen marktregulering.

De staat heeft een hulpprogramma ontwikkeld voor de huisvesting die ze zelf realiseerde, en er zijn ook premies voor de renovatie van bouwvallige en ongezonde huisvesting. Dit is echter onvoldoende om aan de noden van de mensen tegemoet te komen, in het bijzonder bij diegenen met een minimum loon.

De afgevaardigden van Noorwegen hadden dezelfde bevindingen als de vorige delegaties: hoge huurprijzen, de aankoop van een woning is moeilijk en het aantal sociale woningen is onvoldoende.

De realiteit bij de Poolse afgevaardigden is dat men een permanent adres moet hebben om recht te hebben op alle rechten. En ze voegen er aan toe dat gezinnen in ongezonde woningen (opstijgend vocht en schimmelvorming) leven. En hoe kan men een minimum aan privacy hebben als men in één kamer woont? Overbevolking creëert moeilijkheden bij de opvoeding van de kinderen: hoe kan men discussiëren met een tiener in bijzijn van andere kinderen in éénzelfde kamer?

In Spanje, zeggen de afgevaardigden, is het eveneens moeilijk een fatsoenlijke woning te vinden. Een slechte woning brengt lichamelijke en mentale gezondheidsproblemen met zich mee, en sociale afwijzing. Er is nood aan een ombudsdienst verhuurder/huurder en een adequaat huisvestingsbeleid dient ontwikkeld te worden.

Het Verenigd Koninkrijk beschrijft de trieste realiteit van ongeschikte accommodatie in overbevolkte vroegere "bed & breakfast" hotels. Sommige verhuurders wonen in het buitenland en zijn onbereikbaar wanneer er problemen opduiken. Anderen wachten de huurders op aan het postkantoor om, van zodra ze hun uitkering optrekken, de huur onmiddellijk te innen. Voor gas en elektriciteit wordt er teveel aangerekend want er zijn geen individuele meters. De mensen die in zo'n accommodatie wonen zijn komen uit diverse groepen: jongeren, ouderen, mensen die mentaal ziek zijn of gehandicapt, drank- en drugverslaafden, ernstig verstoorde individuen, delinquenten en criminelen.

De afgevaardigden melden ook de oprichting van een vrijwilligersorganisatie die de bewoners van deze accommodaties helpen en de woonomstandigheden verbeteren.

Basisdiensten

Voor de Oostenrijkse delegatie is toegang tot cultuur één van de basisdiensten; maar het blijft duur en er weinig informatie over. Daarenboven verleent een cultuurpas geen toegang tot alle culturele locaties.

Maar er talrijke alternatieve culturele evenementen die gepubliceerd worden in de straatkranten.

Arm zijn betekent niet dat men zonder cultuur leeft of niet geïnteresseerd is in cultuur. Mobiliteit en toegang tot vervoer zijn ook bepalend voor deelname aan het culturele leven.

De aangestipte basisdienst voor de Belgische delegatie was de toegang tot energie. Zij betreurt de onvoldoende informatie betreffende de leveranciers.

Zij wil ook een onafhankelijk organisme dat toezicht houdt op de dienstverleners en een ombudsdienst.

Het recht op energie is een fundamenteel sociaal recht. Daarom moet een debat gevoerd worden rond het vastleggen van een minimumblok van energievoorziening. Maatregelen dienen genomen te worden opdat maximum 5% van het inkomen van gezinnen naar het betalen van de energiekosten zou gaan.

Een uitgebreide en voortgezette evaluatie van de liberaliseringsmarkt dient gevoerd te worden.

Om de toegang tot de energie te garanderen moet het ontwerp van het Europees Charter voor de rechten van de energieverbruikers afgewerkt worden en een richtlijn om toegang tot energie te garanderen moet daarop volgen.

Wat de sociale diensten betreft eist de Belgische delegatie het recht op en de toegang tot kwalitatieve sociale diensten. Deze diensten moeten gemakkelijk toegankelijk zijn en van blijvende aard; ze moeten tegemoet komen aan de werkelijke noden van mensen die in armoede leven en die sociaal uitgesloten worden wegens wisselende levenssituaties en omstandigheden.

Iedereen heeft recht op menswaardige en niet-discriminerende behandeling. Mensen die in armoede leven zijn onzeker over de nieuwe benadering waarbij een contract dient ondertekend tussen gebruikers van sociale

diensten en de dienstverleners. Maatregelen zijn nodig om te verzekeren dat deze contracten niet discriminerend zijn.

Op vlak van gezondheidszorg geloven de Belgische afgevaardigden dat gegarandeerde toegang tot kwalitatieve gezondheidszorg dringend nodig is. Een Europees observatorium voor gezondheid en armoede moet opgericht worden.

De Europese Unie zou kwaliteitsnormen moeten opstellen waardoor alle lidstaten toegang tot kwalitatieve sociale diensten moeten verlenen en garanderen.

Sociale diensten moeten lokaal gevestigd zijn, en lokaal gecoördineerd en lokaal geëvalueerd worden.

In het kader van het respect voor de rechten van de mens wordt vereist dat mensen in armoede systematisch betrokken worden via mechanismen van participatie op alle niveaus. Participatieve modellen van beleidsontwikkeling en van uitvoering van beleid moeten actief gepromoot worden en ondersteund door Europese en nationale financiële mechanismen.

De Europese Unie moet de antidiscriminatie richtlijn i.v.m. de toegang tot diensten aannemen.

De Bulgaarse delegatie maakt zich ongerust over de hoge kost van elektriciteit. Mensen proberen zo weinig mogelijk te verbruiken. Er is maar een kabel die verbinding maakt met het dorp en stroomonderbrekingen zijn frequent.

De telefoon is eveneens zeer duur en velen hebben er geen en zijn daardoor zeer geïsoleerd, vooral de ouderen. De prijs van het water blijft op constante basis stijgen. De toegang tot het internet hangt af van een abonnement voor kabeltelevisie en dit maakt het gebruik duurder. Vervoerdiensten zijn duur en dit vergroot nog eens de isolatie; er zijn twee vervoermaatschappijen en wederzijds worden de tickets van de ander niet aanvaardt.

De medicijnen zijn duur en er zijn lange wachttijden voor medische onderzoeken.

Het systeem van ziektevergoeding en van familie-uitkeringen is ingewikkeld.

Volgens de delegatie is het wel positief dat het onderwijs gratis is, dat de lokale medische diensten bekwaam zijn, NGO's zetten projecten op die ondersteund worden door de lokale autoriteiten.

De afgevaardigden vragen naar flexibele betalingsplannen voor energie; alternatieve energiebronnen, computeropleiding, maatschappijleer voor de mensen, ondersteunende administratieve diensten, efficiënte informatie over vacatures, ontwikkeling van organisaties voor onderlinge hulpverlening, financiering van middellange termijn projecten – minimum 5 jaar -, een vereenvoudigde procedure voor het oprichten van een kleine onderneming.

De afgevaardigden van Finland zeggen dat het systeem voor sociale bescherming veel te ingewikkeld is en onaangepast voor de bevolking die recht heeft op sociale voorzieningen.

Uitkeringen naar de rechthebbenden zouden automatisch moeten kunnen gebeuren.

De Franse delegatie concentreert zich op de toegang tot de gezondheid. Ze stelt vast dat er een universele medische kaart bestaat maar sommige dokters weigeren personen te ontvangen op deze gratis basis.

Daarnaast is er voor mensen die gebruik maken van voedselhulp geen gezonde en uitgebalanceerde voeding mogelijk daar de producten altijd dezelfde zijn. De afgevaardigden willen meer sociale kruidenierszaken waar mensen behandeld worden als klant en niet als uitkeringsgerechtigden, en een systeem van dienstencheques die kunnen gebruikt worden in alle grootwarenhuizen om niet uitgerangeerd te worden (stigmatisering) te vermijden. Het verder ontwikkelen van systemen van ruilhandel en groentetuinen (duurzame ontwikkeling) kunnen ook antwoorden zijn op de problemen van gezonde voeding.

Aangaande de volksgezondheid vragen de afgevaardigden toegang tot de openbare baden (bad, douche) en alle grote steden.

De afgevaardigden willen dat de sociale diensten hervormd worden zodat mensen niet langer van het kastje naar de muur gestuurd worden. Een systeem van generalistische maatschappelijke werkers dient opgericht zodat de verschillende benaderingen en noden van de hulpdiensten met de gebruiker gecoördineerd kunnen worden.

Op vlak van informatie moeten er nog enorme inspanningen gedaan worden: momenteel is het een gevecht om aan de juiste informatie te geraken.

In Duitsland, stellen de afgevaardigden vast, heeft theoretisch iedereen alle rechten, maar in praktijk niet voor de allerarmsten.

De Griekse delegatie merkt op dat het gedeelte van de kosten voor gezondheidszorg dat de patiënt zelf moet betalen steeds groter wordt.

Toegang tot gezondheidszorg is eveneens één van de zorgpunten van de Ierse delegatie, in het bijzonder voor de eenoudergezinnen. Zo moest een moeder met een kind 11 maanden wachten voor een eerste afspraak en daarna nog eens 4 maanden voor een operatie.

Veel eenoudergezinnen die in aanmerking komen voor gratis gezondheidszorg aarzelen om werk te aanvaarden omdat ze schrik hebben dit recht te verliezen. Met zou een overbruggingsperiode moeten voorzien worden die de gratis toegang nog tijdelijk garandeert.

Voor ouderen bestaan er verschillende betalingssystemen. De toegang tot cardiologie is verschillend voor mannen en vrouwen. Er zijn lange wachtlijsten voor chirurgische ingrepen. Dokters weigeren behandeling voor daklozen, of trekken zich dit niet aan.

De Italiaanse delegatie, waaronder veel mensen die in kampen wonen, klagen over de slechte hygiënische omstandigheden: geen afvalinzameling, 4 douches voor 75 personen, niet-gereinigde chemische toiletten. Daarenboven zijn de straten niet geplaveid en openbaar vervoer is zeer zwak.

De Litouwse delegatie, onder wie sommige in dorpen wonen, betreuren het ontbreken van basisdiensten: gezondheidszorg, informatie, postkantoor, brandbestrijding.

Zwangere vrouwen moeten 50 km verder om te bevallen.

De Luxemburgse delegatie focusset zich in de eerste plaats op het onderwijs, want volgens haar vermindert dit de sociale ongelijkheden niet, maar draagt het dikwijls bij tot het bestendigen van de sociale uitsluiting.

Op het vlak van gezondheidszorg zijn de kosten voor brilglazen en tandverzorging te hoog. Patiënten moeten meerdere keren een kostenraming indienen bij het ziekenfonds. Medische consultaties zijn frequent, brengen veel kosten met zich mee, en men moet lang wachten op terugbetaling. Het gedeelte van de kost dat men zelf moet betalen weegt veel

zwaarder bij de lage budgetten. De grote gezinnen, met bescheiden inkomen, zijn benadeeld in geval van besmettelijke ziekten en herhaalde doktersbezoeken.

De afgevaardigden van Noorwegen zeggen dat de mensen die niet kunnen werken wegens gezondheidsredenen, als gevolg daarvan, geen geld hebben om gezond voedsel te kopen.

Ze stippen ook de lange wachttijd aan tussen de registratie als werkloze en de uitkering waarop men recht heeft.

De Poolse delegatie heeft het over de toegang tot de gezondheidszorg en medicijnen, in het bijzonder voor de daklozen. Ze stelt dat een mens niet kan leven zonder toegang tot (zuivere) lucht, water, hygiëne. De gsm en internet zijn essentieel om deel te kunnen uitmaken van de dagelijkse samenleving.

De afgevaardigden van Roemenië, zoals de afgevaardigden van andere landen, stellen hetzelfde vast: veel mensen hebben geen toegang tot de basisdiensten, vooral in de landelijke zones waar er een tekort is aan dokters en hospitalen.

De Sloveense delegatie wijst eveneens op het tekort aan algemene en gespecialiseerde dokters. Wachttijden voor een afspraak zijn lang en de kwaliteit van de gezondheidsdienst neemt merkbaar af. Gratis consultaties moeten mogelijk worden.

De Spaanse delegatie komt nog eens terug op de zwakke landelijke vervoerdiensten.

De afgevaardigden vragen ook naar betere coördinatie en een netwerk tussen de openbare en privé-maatschappijen.

Het toegangsprobleem tot vervoer is ook één van de zorgpunten van de Nederlandse delegatie. Een actie bij de burgers leverden oplossingen op. De beleidsmakers zouden contact moeten opnemen met de burgers i.v.m. de gevonden oplossingen.

Financiële inclusie

De afgevaardigden van de Tsjechische Republiek stellen vast dat de interesten soms hoger oplopen dan de lening zelf. De interesttarief moeten naar beneden gebracht worden.

Zwartwerk is te krijgen dan geregistreerd werk, vooral wanneer men schulden heeft.

Wanneer men naar de rechtbank gaat wordt de schuldenlast verhoogd met de gerechtskosten.

Volgens de Finse delegatie zijn de minimuminkomens en de werkloosheidsuitkeringen veel te laag. Minimuminkomen moet hoog genoeg opgetrokken worden zodat men niet meer moet vragen naar andere sociale hulp.

De Franse delegatie komt terug op noodzaak om voor de 18-25 jarigen het recht op een minimum inkomen te creëren. Ze zegt ook dat de barema's om sociale subsidies toegekend te krijgen té hoog liggen: de werkende armen kunnen er geen aanspraak op maken hoewel hun inkomsten ontoereikend zijn.

Uitkeringen worden berekend op "inkomsten" van het vorige jaar. Maar omstandigheden zijn dikwijls gewijzigd ondertussen. Sociale steun zou moeten berekend worden op de huidige "inkomsten".

De Duitse afgevaardigden zeggen dat iemand die op de zwarte lijst staat voor krediet, geen bankrekening kan openen.

De kinderbijslag is 110 euro in geval van een koppel en 50 euro in geval van één ouder. Daarenboven worden kinderbijslagen niet volledig uitgekeerd wanneer men nog andere uitkeringen krijgt. De kinderbijslag voor kinderen tussen 7 en 14 jaar werd verlaagd.

De Griekse delegatie zegt dat Roma-gemeenschappen werden gedwongen te verhuizen omdat ze geen werk kregen, dit op racistische basis. De delegatie vraagt 30% volkshuisvesting, de mogelijkheid tot lenen, de toelating op te verkopen op de lokale markten.

Wat betreft financiële inclusie merken de Nederlandse afgevaardigden een verschil tussen grote en kleine steden, en daarom vragen ze meer steun en verbetering van de Burgerraad.

Volgens de Poolse delegatie leidt schuldenlast tot geweld. Terugbetalingen worden geregeld via gewelddadige maffiapraktijken. Wanneer men opgegeven staat als een schuldenaar – zelfs voor kleine bedragen – kan men geen krediet meer verkrijgen. De lijst van schuldenaars zou moeten verdwijnen.

In Roemenië, zo zegt de afvaardiging, werkloosheidssteun (uitkering) en sociale steun zijn niet in verhouding met de kosten van levensonderhoud. Het loon van sommigen dekt de dagelijkse noden niet

eens. Er zou een minimuminkomen moeten komen en een minimum salaris gekoppeld aan de kosten van levensonderhoud.

De Slowaakse delegatie meldde dat, indien er een familiesituatie bestaat met een afhankelijke, gehandicapte persoon, het gebeurt dat iemand van de familie zijn werk moet opzeggen om voor deze kwetsbare persoon te zorgen. De gemeenschap heeft deze vorm van solidariteit altijd gewaardeerd maar er is nog steeds geen financiële noch morele erkenning voor deze vorm van werk. Daarenboven zal de persoon die familiale solidariteit toont, gestraft worden op het ogenblik van pensioen omdat deze diensten niet beschouwd zullen worden wanneer de pensioenberekening zal gemaakt worden, en die onder het bestaansminimum zal liggen.

De Sloveense afgevaardigden stigmatiseren de lage salarissen en pensioenen. De kost in verzorgingstehuizen zou gekoppeld moeten zijn aan het inkomen. Ouderen worden gemarginaliseerd en worden het slachtoffer van geweld.

De levensstandaard daalt en de schuldenlast stijgt. Sociale winkels zouden opgericht moeten worden.

De afvaardiging van het Verenigd Koninkrijk zegt dat er zeer weinig banen aangeboden worden met een aanvaardbaar en afdoend salaris. Een groot aantal kredietverstrekkers met woekerinteresten creëren verleiding en schulden. Deze haaien hanteren illegale tarieven, zijn soms gewelddadig, en gebruiken de leningen om mensen onder controle te houden. Deze mensen kennen geen oplossing om terug financieel in evenwicht te geraken en hun uitgaven onder controle te krijgen; hun financiële problemen zijn eindeloos. Ze zijn niet in de mogelijkheid om een bankrekening te openen.

Het oprichten van een voor dit doel dienende gemeenschapsbank met lage interesttarieven zou een oplossing zijn voor diegenen die geen bankrekening kunnen openen en voor diegenen die niet uit de klauwen van de woekeraars geraken. De tarieven van de interest worden vastgelegd door de gemeenschap.

De delegatie vraagt fondsen voor meer en bredere kredietverenigingen en ook voor financiële vorming, strengere controle op woekeraars, en een bankrekening die toegankelijk is in alle postkantoren.

Openingsessie

De heer HOŠEK, Minister van Sociaal Beleid, Sociale Diensten en het Gezinsbeleid, Minister van Arbeid en Sociale Zaken, Republiek Tsjechië.

Dames en Heren,

Dit jaar is het thema van de 8ste Europese Ontmoeting van Mensen in Armoede: "Wat we nodig hebben dáár waar we wonen" dat het belang benadrukt van de plaats waar we wonen evenals het ganse spectrum van diensten die bijdragen tot de kwaliteit van het leven en helpen om dit te behouden.

Het is mijn tweede gelegenheid om deel te nemen aan de Europese Ontmoeting en ik apprecieer dit uitermate daar het een uniek discussieplatform vertegenwoordigt. Dit jaar vestigt de Ontmoeting de aandacht op drie belangrijke thema's die nauw verband houden met elkaar: huisvesting, financiële inclusie en toegankelijkheid tot de basisdiensten.

De toegang tot financiële diensten is een essentiële voorwaarde geworden om deel te kunnen nemen aan het economische en sociale leven van de moderne samenleving. Ondanks dit zijn er nog altijd mensen in Europa die geen bankrekening hebben of er geen kunnen openen en die geen gebruik kunnen maken van andere financiële diensten zoals iedereen.

Over geen bankrekening beschikken maakt het leven aanzienlijk harder. Het beperkt de kansen op het vinden van een betere baan en het leiden tot baanverlies. Wij identificeren dit type problemen als "financiële exclusie". Financiële exclusie gaat hand in hand met sociale exclusie. Sommige worden meer bedreigd met financiële exclusie dan anderen; deze personen ondervinden een groter aantal beperkingen. Bijvoorbeeld: ze wonen op afgelegen plaatsen, zijn oud of gehandicapt, of ze hebben speciaal aandacht nodig.

Betreffende de financiële inclusie wil een apart geval vermelden: schulden en overmatige schuldenlast. Niet-gecontroleerde kredieten werken armoede in de hand, dikwijls tot in het extreme. Er is een Tsjechisch spreekwoord dat zegt dat vuur een goede dienaar is maar een slechte meester. Persoonlijk ben ik er van overtuigd dat wat

leningen en schulden betreft, hetzelfde geldt. De resultaten van de Eurobarometer 2006 geeft aan dat 13% van de huishoudens in de EU-lidstaten problemen hebben met het betalen van leningen of met uitgaven voor het huishouden. Het EU-SILC 2005 rapporteert dat in de vorige 12 maanden, 10% van de huishoudens problemen hadden met minstens één betaling. Het onderzoek geeft een opsomming van de redenen waarom huishoudens in financiële moeilijkheden komen: een laag inkomen gedurende een lange periode, een plotselinge financiële uitgave, maar ook een buitensporig aantal leningen voor niet echt noodzakelijke aankopen, en een zwak beheer van het geld. Er is geen enkelvoudige reden voor de overmatige schuldenlast, maar een onvermogen om geld te beheren en de opeenstapeling van schulden zijn tekenen van bijhorende problemen. Een ander kenmerk van overmatige schuldenlast is zonder twijfel het langtermijn karakter.

Schuldenlast is een vanzelfsprekende last, en op lange termijn voor het individu en de familie, het overstijgt de capaciteit van deze personen om terug te betalen en veroorzaken problemen bij het betalen van de dagelijkse uitgaven. Niet iedereen beschikt over de vaardigheden om zijn financiën te beheren, en om beslissingen te nemen terwijl men de mogelijke gevolgen al kent. De Mededeling over Financiële Vorming die werd aangenomen door de Commissie op 18 november 2007, benadrukt de rol van een goede financiële vorming. Financiële vorming is een werk van lange adem waarbij mensen belangrijke informatie inwinnen betreffende de risico's die schulden met zich meebrengen, en verwerven meer kennis en vaardigheden die onmisbaar zijn om verantwoorde beslissingen te kunnen nemen. Ik ben er van overtuigd dat we in Europa een groot aantal goede vormingsprogramma's kunnen vinden. Ik zou graag even een voorbeeld uit de Tsjechische Republiek aanhalen, waar dankzij het partnerschap tussen de verschillende ministeries (Ministerie van Financiën, Ministerie van Onderwijs, Jeugdzaken en Sport, Ministerie van Handel en Industrie) en de Tsjechische Nationale Bank, een handleiding opgesteld werd voor de lagere en middelbare school met als titel: "Financiële en economische literatuur" en een speciaal vormingsprogramma voor de docenten werd

eveneens ontwikkeld. Het opnemen van financiële vorming in het schoolprogramma is belangrijk omdat kinderen kennis opdoen en vorming krijgen vooraleer ze hun leven als verbruiker aanvangen.

Wat de impact betreft van de huidige economische en financiële crisis, kan men, realistisch gezien, zich nu al in de EU-lidstaten verwachten aan een stijging van niet-terugbetalende leningen in een bepaald type van huishoudens, in het bijzonder bij dezen die zich vóór de crisis al op de limiet van hun betaalmogelijkheden bevonden. Men kan zich verwachten aan een stijging van executies van vonnissen en van individuele faillissementen. Tegelijkertijd, ten gevolge van de situatie op de arbeidsmarkt, zullen nog meer mensen niet in staat zijn terug solvabel te worden en uit het faillissement te geraken. Een huishouden met een laag inkomen kan door een onverwachte uitgave in de schulden terechtkomen, zelfs in overmatige schulden, en zal mogelijk hulp moeten gaan vragen bij de sociale diensten.

Ondanks een relatief positieve situatie in de Tsjechische Republiek, bestaat het risico van schuldenoverlast bij huishoudens met een laag inkomen en met een onvoldoende financiële vorming. Een aantal mensen overschatten hun betalingen en hun financiële vaardigheden. Soms voelen ze de noodzaak om iets te kopen en ondertussen zijn ze niet in staat hun verplichtingen na te komen. Zij lossen hun probleem dikwijls op met nieuwe leningen, gewoonlijk genomen bij niet-bancaire instellingen en tegen ongunstige tarieven. Verscheidene van deze instellingen hanteren oneerlijke praktijken (de zogenaamde kredietwoekeraars). Het aantal mensen dat hulp vraagt bij niet-overheidsorganen, die zich specialiseerden in schuldmaties, wordt groter.

Het is een slecht teken daar dit de indruk geeft dat mensen echt problemen krijgen met hun schuldenlast. Tegelijkertijd is het een goede vaststelling dat mensen proberen hun situatie op te lossen. Uit bewijsmateriaal blijkt dat 95% van de klanten schulden hebben opgelopen bij de banksector en vervolgens bij de niet-bancaire instellingen. In ongeveer 50% van de gevallen zijn ze ingegaan op advertenties die leningen aanbieden met hoge interesttarieven en tegen zeer ongunstige voorwaarden.

Ik veronderstel dat onze uitwisselingen betreffende de huisvesting twee fundamentele problemen zullen behandelen: toegang en steun. De meerderheid van de Europese landen voorziet steun aan de groepen met een laag inkomen door, onder

andere, gebruik te maken van sociale diensten om de huur of aan woningverwante diensten zoals elektriciteit, warm en koud water te helpen betalen. Ondanks dat betekenen deze uitgaven nog een probleem voor veel Europeanen.

De basisdiensten zijn als thema net zo belangrijk als de sociale diensten. In de Tsjechische context zien we de sociale diensten in een zeer beperkte zin. De Tsjechische wet garandeert aan een persoon die in een ongunstige sociale situatie belandt, rekeninghoudend met de oorzaken die aan de basis liggen daarvan, bijstand en steun van verschillende sociale diensten. In het geval van extreme sociale exclusie (bvb overmatige schuldenlast, baanverlies en dakloosheid), zijn er de sociale diensten zoals maatschappelijke raadgeving, terreinprogramma's, schuilplaatsen, hulp voor huisvesting die grote hulpmiddelen zijn om uit de probleemsituatie te geraken en toelaten om sociale inclusie te verkrijgen.

We zijn het erover eens dat sociale diensten moeten beantwoorden aan de individuele behoeften. Ze moeten een actieve houding ondersteunen, moeten bijdragen tot persoonlijke ontwikkeling, en zodoende naar onafhankelijkheid brengen en mensen stimuleren met activiteiten die hen uit een ongunstige situatie halen. Betreffende de problemen met overmatige schuldenlast, sociaal werk, raadgevingen en andere sociale diensten moeten de mensen financiële kennis en vorming bijbrengen om overmatige schulden te vermijden evenals ongewenste fenomenen zoals misbruik door woekeraars, illegaal werk en onadequate toegang tot de basisdiensten. Naast een minimum inkomen en goedfunctionerende openbare diensten voor werkgelegenheid, zijn de sociale diensten één van de drie pijlers van sociale inclusie. Zij maken de toegang mogelijk tot een breed spectrum van basisdiensten of tot sociale diensten van algemeen belang – zoals toegang tot elektriciteit, water, gezondheidszorg, enz. ..., zonder deze zaken is er geen kwalitatief menselijk leven.

Mevrouw Eva SZARVAK, afgevaardigde op de 7de Europese Ontmoeting van Mensen in Armoede

Ik zou u willen spreken over iets dat, volgens mijn inzicht, een prioriteit is voor iedereen. Het gaat over de economische crisis en de invloed daarvan op de mensen in armoede.

In mijn land Hongarije is de grootste bezorgdheid de stijgende onzekerheid. Meer en meer werkplaatsen sluiten en deze die openblijven zijn er minder werkuren en de

lonen dalen. Als gevolg daarvan hebben de gezinnen een lager inkomen en geraken in de schulden. De kredieten gebaseerd op sterke valuta zijn drastisch in aantal gestegen, wat voor veel gezinnen kan eindigen in het verlies van hun woning. De jongeren kunnen geen baan vinden; ze hebben geen enkele kans op een eigen thuis en kinderen te krijgen, en dit is zorgwekkend voor de ganse samenleving.

Uit het oogpunt van de mensen die in armoede leven lijkt het of de genomen maatregelen door de regering niet goed doordacht zijn. Vooreerst zullen de vroeger toegekende toelagen voor huisvesting afgeschaft worden, gezinstoelagen zullen bevroren worden en andere toelagen zullen beperkt worden. Deze maatregelen zullen de groepen mensen die al in armoede leven in een ondraaglijke situatie duwen. Volgens mij werden deze maatregelen niet gecoördineerd: de gevolgen op lange termijn werd niet in beschouwing genomen. Bepaalde individuele maatregelen kunnen getolereerd worden, maar als een geheel betekenen ze een ondraaglijke last voor de doorsnee burger.

Ik denk dat dit probleem niet alleen voor Hongarije geldt gezien de gevolgen van de crisis en de pogingen tot oplossingen een gemeenschappelijke bezorgdheid zijn voor iedereen. Ik spreek hierover omdat ik geloof dat, als we onze inspanningen bundelen en samenwerken, we onze belangen efficiënter naar voren kunnen brengen.

De strijd tegen de armoede is een dagelijkse job voor allen van ons; het is daarom dat onze eerste taak is er over te praten, elkaar te begrijpen, het vooroordelen weg te nemen die mensen, die om een of andere reden in armoede en uitgesloten moeten leven, verder in de marginaliteit drukken.

Volgens mij is dit het enige forum waar men luistert naar de problemen en ervaringen van diegenen die in armoede leven, en die begrepen worden. Laten we van deze gelegenheid gebruik maken: we zouden niet alleen moeten spreken over de cohesiekracht maar bewijzen dat we samen iets voor onszelf kunnen doen en voor onze kameraden.

Werkgroepen

Zes werkgroepen werden gevormd, daarbij samenbrengend:

- Afgevaardigden van 27 lidstaten plus Noorwegen, waaronder 90% personen die in armoede leven en met hun levenservaringen.
- Genodigden die verscheidene Europese en nationale instellingen en overheidsadministraties vertegenwoordigen, allen competent in de materie van de strijd tegen de armoede en sociale exclusie, en Europese organisaties.

Deze werkgroepen werden georganiseerd om uitwisseling tussen de afgevaardigden, en tussen de afgevaardigden en de genodigden te bevorderen.

Er werd gestart met de presentatie van elke deelnemer en waar hij woont. Daarna brachten de

afgevaardigden hun bevindingen en vaststellingen naar voor aangaande huisvesting, basisdiensten en financiële inclusie. De bevindingen zelf zijn de vrucht van voorbereidend werk en uittreksels daarvan werden opgenomen in dit rapport.

De voorstellen en aanbevelingen gaven aanleiding tot discussies.

De nationale delegaties namen dit alles terug mee en daarna presenteerde elke delegatie de volgens hen twee belangrijke aanbevelingen.

Diezelfde delegaties hebben eveneens twee objectieven voor 2010 uitgebracht.

Het resultaat van dit werk werd voorgesteld op een plenaire vergadering, waar er commentaar op gegeven werd en er over gedebatteerd werd.

HUISVESTING

Commentaar van de werkgroepen

- *Vastgoedspeculatie veroorzaakt een verhoging van de huurprijzen.*
- *Huurprijzen liggen te hoog en er zijn te weinig sociale woningen.*
- *Om een huis te hebben moet ik een baan hebben. Maar ik heb geen baan.*
- *We hebben geen statistieken nodig, we hebben hulp nodig.*
- *Landelijk wonen is een vicieuze cirkel. Oude huizen, geen werkgelegenheid en al de jonge mensen vertrekken.*
- *Door het toerisme zijn de huisprijzen verdrievoudigd. Heel wat huizen staan te koop, maar wij kunnen ze niet kopen.*
- *In de statistieken vindt men geen daklozen terug, ze bestaan niet.*
- *Er bestaan reglementen om daklozen te beschermen maar geen recht op huisvesting.*
- *Mijn toelage dient om mijn huur te betalen.*
- *Er zijn onvoldoende sociale woningen voor diegenen die het nodig hebben.*
- *Een ongelooflijk groot aantal mensen dat geld verdient, kan geen huis kopen of huur betalen.*
- *Sociale woningen zijn van lage kwaliteit. Ze verbruiken veel energie en de rekeningen zijn hoog. En zo belanden de mensen op straat.*
- *Als je niet over een bankrekening beschikt, is het onmogelijk een huis te huren.*
- *Er ontbreekt een wetgeving om de huis- en huurprijzen te controleren.*
- *De huurwaarborgen zijn zeer hoog om een woning te kunnen huren.*
- *Een gezin met 7 kinderen leeft in een appartement van 34m².*
- *"Bed & Breakfast" hotels zijn woningen geworden. Iedere kamer is verhuurd aan een ander persoon.*
- *Sociale woningen worden geprivatiseerd.*
- *Soms overleven mensen door in hun auto te wonen.*
- *Er staan veel lege woningen. Op een of andere manier zouden ze moeten kunnen teruggewonnen worden.*

Bevindingen

Slechte kwaliteit van huizen gaat gepaard met hoge huurprijzen. Oudere en sociale woningen zijn dikwijls onefficiënt op vlak van energie. De energiekost op zich is al hoog en de huurders beschikken over weinig informatie betreffende de verschillende leveranciers.

In het bijzonder migranten en mensen die een baan zoeken, hebben het moeilijk op de vastgoedmarkt. Roma-gemeenschappen worden in kampen gebracht, dikwijls bestaande uit tenten en zonder infrastructuur of comfort.

Huisvesting is ook van ondergeschikte kwaliteit en de huizen of appartementen zijn niet aangepast aan het gezin.

Uittocht uit de landelijke gebieden en kleine gemeenten maakt dat er nog meer huizen leeg komen te staan.

Vastgoedspeculatie, vooral in de grote steden, veroorzaakt hogere eigendomsprizen en daardoor gaan de huurprijzen omhoog. Het wordt al hoe moeilijker om in de privésector iets te verkrijgen, de huurprijzen zijn zeer hoog en daarbij komt nog een onbetaalbare huurwaarborg.

Er is een tekort aan plaats voor sociale woningen. De situatie voor mensen met een laag inkomen verslechtert, ze staan vlugger op straat doordat de huur veel vlugger stijgt dan de toelage.

Goede praktijken

- In Frankrijk, Luxemburg en België bestaan er sociale vastgoedagentschappen die toegang tot een fatsoenlijke woning en voor een redelijke prijs garanderen. Deze agentschappen ageren als tussenpersonen tussen verhuurders en huurders.
- Participatief werk met de architecten is gunstig voor de constructie van sociale woningen, aangepast aan mensen in armoede.
- In Portugal worden vakantiedorpen omgevormd naar sociale woningen.
- In Noorwegen lopen er renovatieprojecten om industriële gebouwen en oude appartementen om te vormen tot gemeentelijke woningbouw.
- In Luxemburg ontvangen verhuurders een financiële bijstand van de regering in geval huurders hun huur niet kunnen betalen.

- NGO's helpen mensen om een woning te vinden en helpen met de huur.

Voorstellen

- Elke lidstaat zou moeten rapporteren over de toegang tot huisvesting en de kwaliteit van de huisvesting om een efficiënter beleid te helpen ontwikkelen.
- Promoot dialoog tussen eigenaar en huurder door het ontwikkelen van sociale vastgoedagentschappen.
- De overheid moeten investeren in het bouwen van nieuwe woningen.
- Verplicht de verhuurders woningen die ze verhuren te renoveren op straffe van boete.
- De sociale woningvoorraad moet uitgebreid worden.
- Koppel huurprijs aan het inkomen en aan de kwaliteit van de woning.
- Schaf de tijdelijke accommodatiekampen voor de Roma af en vervang deze door aangepaste accommodatie.
- Een certificaat voor bewoonbaarheid dient afgeleverd alvorens iemand de woning betreft.
- Een wet die de vordering van leegstaande panden toelaat dient ingevoerd. Een dergelijke wet bestaat in België maar wordt niet toegepast.
- De Europese structuurfondsen moeten beter afgesteld worden om de lidstaten in de goede richting te sturen wat betreft huisvesting.
- Huisvesting moet een Europese bevoegdheid worden. De EU moet het recht op wonen erkennen en meer tussenkomen op dit vlak door middel van richtlijnen, bijvoorbeeld door een richtlijn i.v.m. discriminatie bij toegang tot huisvesting.
- Creëer geen buurten met enkel sociale woningen daar dit getto's genereert.

Aanbevelingen

- De Europese Unie moet levensstandaarden opstellen.

- Huisvesting moet een Europees fundamenteel recht zijn.
- De kosten voor huisvesting moeten gekoppeld zijn aan het inkomen. Niet meer dan 30% van het inkomen mag besteed worden aan huisvesting
- De vrijwilligersorganisaties en agentschappen die mensen helpen bij problemen met huisvesting moet beter gefinancierd worden.
- Diensten moeten toegankelijk zijn.
- Nieuwe woningen moeten gebouwd worden in gemengde zones.

BASISDIENSTEN

Commentaar van de werkgroepen

- *De crisis is een excuus voor de regeringen die niets doen om de armen te helpen. De keuze is eerder: ofwel eten ofwel zich verwarmen.*
- *De energieprijzen blijven hoog. Energie is een noodzaak, geen voordeel.*
- *Toegang tot energie zal pas verzekerd zijn van zodra er interactie tussen de overheid betrokken bij de sociale actie en de energieautoriteiten zal starten.*
- *Er zijn heel wat hernieuwbare energieën beschikbaar: zonne-energie, waterkrachtcentrales maar dit kost té veel en de regeringen willen er geen deel van uitmaken.*
- *De kinderen hebben geen verwarming in de winter, ze leven in ongezonde omstandigheden: geen toiletten, twee uur per dag stromend water.*
- *Het is onmogelijk zijn rechten te laten gelden.*
- *Kinderopvang is ontoereikend, en daardoor kan men geen baan krijgen.*
- *De basisdiensten verdwijnen uit de dorpen: openbaar vervoer is er niet meer, geen bakker meer, enz. Oudere mensen wonen in spookdorpen.*
- *Gezondheidszorg is zeer duur. Armoede maakt mensen ziek.*
- *Er zijn grote hospitalen in de steden, maar men moet contant betalen om verzorging te kunnen krijgen.*
- *Armen worden dikwijls zelf verantwoordelijk geacht voor hun situatie. Er is geen genade. We worden gebrandmerkt.*
- *De armen krijgen geen speciale behandeling onder onze nieuwe Franse "monarchie".*
- *We moeten vermijden dat de rechten van de armen geen arme rechten worden.*
- *Men kan aanvullende uitkeringen krijgen maar men moet er 18 maanden op wachten.*
- *We wonen ver van het gezag; we hebben geen toegang tot gezondheidsdiensten of basisdiensten. Deze die vertrekken zoeken naar een beter leven maar dit blijft een ramp.*
- *Toegang tot de openbare gezondheidsdiensten is een probleem. Ik heb 5 jaar gezocht naar een huisarts. Een specialist vinden is nog moeilijker. Soms moet je tot 4 jaar wachten op een operatie.*
- *Een minimum inkomen voor iedereen is niet de enige oplossing. We hebben ook nood aan ervaring en solidariteit.*
- *Roma-gemeenschappen leven op de rand van de samenleving, ze worden echt gediscrimineerd. Er is een elektriciteitsmeter op 12 meter van mijn huis maar krijgen geen toegang ernaar.*
- *Soms voelen we zoals een pingpongbal. Wij zijn de bal en worden van de ene kant naar de andere gestuurd.*
- *Mensen in armoede leven aan de rand van de steden; openbaar vervoer is er nauwelijks en als er is, dan wel duur.*
- *Rondtrekkende gemeenschappen hebben problemen om toegang te krijgen tot gezondheidszorg.*
- *Tandheelkundige verzorging is geprivatiseerd en dat is een echt probleem.*
- *Ik heb al duizenden documenten ingevuld om sociale zekerheid te krijgen, maar ik heb daar 3 maanden moeten op wachten.*

Bevindingen

Er zijn dikwijls administratieve hinderpalen om toegang tot basisdiensten te krijgen. De aanvrager voor hulp wordt geconfronteerd met een ware bureaucratie, een veelvoud aan loketten en een gebrek aan echte informatie i.v.m. zijn rechten.

Het zijn vooral de inwoners van kleine steden en dorpen leiden het meest onder het gebrek aan basisdiensten. Dit gebrek is zelf het resultaat van de landelijke exodus. De mensen vertrekken en de basisdiensten ziet men ook verminderen of verdwijnen.

De gezondheidszorg is de dienst die het meest ontbrekend en de slechtste. Gezondheidszorg wordt meer en meer uitbesteed aan de privésector, en daar waar een volksgezondheidsdienst bestaat, is er onder een of andere vorm corruptie binnengeslopen. Lange wachtlijsten voor behandeling ontstonden.

Energievoorziening is eveneens van de openbare sector naar de privésector verhuisd, met de gevolgen die we vandaag vaststellen: hogere energieprijzen en afkoppelen. De ongerustheid nu is dat watervoorziening ook uitbesteed gaat worden aan de privésector.

Mobiliteit is ook een probleem voor mensen in armoede. Openbaar vervoer is duurder geworden en netwerken zijn slecht georganiseerd. De mensen voelen zich geïsoleerd en veroordeeld tot het leven in getto's.

Daklozen kunnen nergens terecht voor persoonlijke verzorging: douche, toilet. De Roma-gemeenschappen worden gedwongen in kampen, zonder enig comfort en zonder basisdiensten, te leven.

Goede praktijken

- In Nederland werden gemeentelijke adviesraden opgericht om exclusie aan te pakken.
- Het in Nederland ontwikkeld project "leren zelfstandig wonen" verdedigt de mensen met een mentale handicap.
- Deelname aan de samenleving door mensen in armoede is gegarandeerd door, bvb speciale tarieven voor het gebruik van sportfaciliteiten,

bibliotheken, enz. en een cultuurpas in bepaalde landen.

- Partnerschappen tussen vrijwilligersorganisaties en energieleveranciers werden in België opgericht om de toegang tot energie te verbeteren: verhoging van het maximum aan stroomverbruik, geen eigenmachtige afkoppeling, een minimum pakket van energievoorzieningen,...
- Verschillende directoraten van de Europese Commissie (werkgelegenheid, gezondheid, interne markt, enz.) nemen nu deel aan de Europese ontmoetingen van mensen in armoede.
- In bepaalde landen werden sociale kruidenierszaken opgericht.
- Het Europees Parlement heeft een wettekst gestemd i.v.m. sociale tarief voor energielevering die een zeer concrete impact heeft op de groepen met een laag inkomen.
- EAPN voert een campagne voor de Europese verkiezingen met 10 eisen waar de delegaties achterstaan. EAPN voert eveneens campagne voor een adequaat minimum inkomen dat voor iedereen een menswaardig leven moet toelaten.

Voorstellen

- Schrijf toegang tot energie als een fundamenteel recht in de grondwet.
- Hernieuwbare energieën moeten leiden tot het creëren van nieuwe banen en besparen op klassieke energie.
- Promoot de toegang tot rechten en universele rechten.
- Promoot sociale innovatie. Het gaat over de manier waarop mensen zich met elkaar verbinden om tot een betere samenleving te komen (bvb het EQUAL programma). Een nieuw project om sociale innovatie te

steunen zal gelanceerd worden met de focus op micro-innovatie.

- Alle nationale regeringen moeten rekening houden met vrijwilligersorganisaties, ze zouden zitting moeten krijgen in het parlement.
- Voorzie meer plaatsen voor kinderopvang.
- Het Europees sociale beleid moet meer rekening houden met de behoeften van de bevolking.
- Informatie dient beter verspreid zodat de doelgroepen bereikt worden.
- EAPN moet verdergaan met het verdedigen van de participatie van mensen die in armoede leven aan de Europese ronde tafels betreffende armoede en sociale exclusie.
- Een Europees Charter voor de burgerrechten moet ontworpen en aangenomen worden.
- Er moeten meer huisartsen in de openbare gezondheidszorg komen.
- Gezondheid is een mensenrecht en moet in het openbare domein blijven.
- Er is te weinig informatie over de mogelijkheden om hulp te krijgen.
- Erken energiearmoede als een reëel en ernstig probleem.
- Evalueer de liberalisering van de energiemarkt.
- Men moet het idee van een Europese grondwet verder uitdiepen: een

sociaal Europa is té ver weg van waar we op hopen.

- Mensenrechten moeten voor iedereen gelden.
- Aannee van het Europees Charter ter bescherming van de verbruiker. We hebben meer sociale regelgeving nodig.
- Maak verzorgingsdiensten (hygiëne) toegankelijk voor daklozen.

Aanbevelingen

- Iedereen moet het recht op toegang tot sociale diensten hebben.
- De Europese Unie moet met meer richtlijnen en controle interveniëren, bijvoorbeeld voor toegang tot energie.
- Toegang tot het Structuurfonds moet onderworpen worden aan meer beperkingen.
- Finaliseer het Europees Charter voor de bescherming van de verbruiker.
- Gezondheid moet bovenaan de agenda staan.
- Sociale diensten horen niet thuis in de marktsector.
- Ontwerp een Europees Charter voor burgerrechten.
- Mensen die in armoede leven moeten beschouwd worden als mensen, niet als klanten.

FINANCIËLE INCLUSIE

Commentaar van de werkgroepen

- *Geld is de basisvoorwaarde voor de mensen om te leven. Men kan niets doen zonder geld. De sociale toelagen zijn te laag.*
- *Alle werknemers moeten kunnen delen in de winst. Momenteel zijn er meer en meer arme werknemers, en die kunnen niet profiteren van de winst.*
- *Het minimum loon is te laag: sommigen kunnen niet gaan werken omdat het loon te laag is. Ze moeten betalen voor kinderopvang, vervoer, voedsel,...*
- *In Oostenrijk is een basisbudget geraamd op 1222 euro per maand, en een ideaal budget op 1900 euro.*
- *Het is zeer moeilijk voor mensen in armoede om een krediet te verkrijgen. Men stuurt ons van het kastje naar de muur.*
- *We worden aangemoedigd meer te verbruiken, dus gaan we meer lenen.*
- *Basisdiensten worden geprivatiseerd en in Duitsland bijvoorbeeld, moet men 10 euro taks betalen vooraleer men een dokter kan zien.*
- *Financiële exclusie is een globaal probleem. We willen inclusie.*
- *Zolang er financiële exclusie bestaat, zal er geen waardigheid zijn.*
- *Het is ongelooflijk dat sommige rijke landen geen geld hebben voor de armen. Het is geen financieel probleem, maar een probleem van houding.*
- *Het is moeilijk arm te leven in een rijke regio.*
- *Het grote probleem van de financiële exclusie is de prijs van de woningen. Men moet tot 90% van zijn inkomen uitgeven aan een dak boven zijn hoofd.*
- *Een baan is geen bescherming tegen de crisis. De middenklasse verkoopt hun huizen, komt op de huurmarkt om te huren en het ontnemt zo de armen hun eigen markt.*
- *Geen bankkaart hebben is een sociale exclusie.*
- *We moeten een bankrekening hebben om uw uitkering te krijgen, maar een bankrekening kost geld. Dus betalen we om onze uitkering te krijgen.*
- *Het niveau van het pensioen is te laag om een menswaardig leven te kunnen leiden.*
- *Het kredietsysteem wurgt de mensen.*
- *Indien men geen vast adres heeft en geen legale identiteit, heb je geen recht op een bankrekening.*
- *Het is zeer moeilijk om als eenoudergezin financieel onafhankelijk te zijn.*
- *Ik heb 10 jaar gewerkt voor een minimum loon. Ik heb niet genoeg betaald voor de ziekteverzekering en mijn schulden werden steeds groter. Het werd nog slechter door de interesten. Nu heb ik een baan die me toelaat mijn schulden terug te betalen.*
- *Ik verloor mijn baan omdat ik schulden had. De bank probeerde het geld te recupereren via illegale middelen. Daardoor verloor ik mijn baan.*
- *Omdat ik mijn schulden niet kon betalen werd ik veroordeeld tot 3 maanden gevangenis. De politie kwam me arresteren in mijn appartement in het bijzijn van mijn dochter van 5 jaar. Mijn dochter werd getraumatiseerd voor 80 euro.*
- *Enkele weken geleden werd een kind achtergelaten in een winkelcentrum. De ganse stad was op zoek naar de familie. Foto's werden geafficheerd in de straten. Drie maanden later daagde de vader op. Hij zei dat hij gehoopt had dat door zijn kind achter te laten, een vriendelijke familie het kind zou meenemen en het daardoor een betere toekomst zou krijgen.*
- *We hebben een minimum inkomen nodig dat ons toelaat een waardig leven te leiden.*

Bevindingen

Financiële inclusie brengt toegang tot het banksysteem met zich mee. In de meeste lidstaten kunnen mensen in armoede geen bankrekening openen of krijgen geen krediet krijgen omdat men een permanent adres, identiteitspapieren en een inkomen moet hebben.

Mensen die lenen of die achterop geraken met betalen van facturen, geraken in een vicieuze cirkel van opeenvolgende schulden. In sommige gevallen kan deze doorbroken worden door bemiddeling tussen de schuldenaar en de schuldeisers. Maar in andere gevallen komt justitie tussen en dan zijn de sancties dikwijls buiten proportie daar niet-betaling van schulden gevangenisstraf kan zijn.

Eén van de belangrijkste problemen om financiële exclusie te kunnen verminderen is dat het inkomen van mensen in armoede – als er al een inkomen is – té laag is. Evenzo voor alle vervangingsinkomens, die in sommige gevallen lager zijn dan de huurprijs. Toegang tot krediet is in sommige lidstaten gegarandeerd hetzij door NGO's, hetzij door coöperatieven, of microkrediet organisaties.

Goede praktijken

- In Hongarije bestaan er ondersteuningsstructuren om tegen de financiële exclusie te strijden.
- In sommige lidstaten bestaan er schuldcommissies maar niet allen zijn efficiënt. In Frankrijk kan men beslissen om terugbetaling in schijven uit te voeren of zelfs een volledige kwijtschelding, gevalideerd door de rechter. In Hongarije duurt de procedure zeer lang (6 jaar) en creëert een vicieuze cirkel: belemmeringen voor werkgelegenheid, zich inschrijven voor werkloosheidsuitkering, en opeenstapeling van problemen.
- Sociale kruidenierszaken, met producten die direct van de producent komen, openen hun deuren in Frankrijk en Hongarije.
- In Noorwegen mogen sociale diensten bankrekeningen openen voor uitkeringsgerechtigden.

- In Portugal komt een recente wet ter hulp aan de huurders. Indien het inkomen te laag is, moet men maar de helft van de huurprijs betalen. De regering betaalt de andere helft.
- In Portugal bestaat er een systeem waardoor oudere mensen een kamer kunnen verhuren aan studenten tegen lage prijs in ruil voor allerlei diensten.
- In Litouwen is er een wetsvoorstel om mensen die hun inkomen verliezen, uitstel te verlenen voor de terugbetaling van hun schulden.
- Microkrediet schema's werken goed in Frankrijk, Roemenië en Polen. In Italië wordt zo een schema opgesteld.
- In België staan er bemiddelingsdiensten ter beschikking van door schulden geteisterde families.
- NGO's helpen mensen bij het opstellen van een budget.
- Er bestaan schoolprogramma's die mensen leren hun geld beheren.
- Er bestaan projecten om mensen leren onafhankelijk te worden.

Voorstellen

- Scholen moeten financiële opvoeding voor kinderen voorzien.
- Microkrediet schema's moeten aangemoedigd worden en goed bevonden door de lokale autoriteiten.
- Winsten van ondernemingen moeten onder alle werknemers verdeeld worden.
- Men moet de diensten voor schuldbemiddeling steunen.
- Er zouden beperkingen moeten staan op de interesttarieven.

Aanbevelingen

- Het minimum inkomen moet verhoogd worden.
- Coöperatieve initiatieven moeten ontwikkeld worden.
- Op school moet men budgetbeheer leren.
- Een bankrekening moet toegankelijk zijn voor iedereen.

Boodschappen van de werkgroepen.

Na het einde van de werkgroepen vervoegden de afgevaardigden terug hun delegatie om de opmerkingen die voortvloeiden uit de sessies verder te bespreken en enkele bedenkingen naar voor te brengen. Deze werden dan door elke delegatie voorgesteld aan de plenaire sessie.

*

Oostenrijk

- een gegarandeerd minimum dat het overleven van de burger toelaat - energievoorziening voor iedereen: duurzame energie - waarom gaat het steeds slechter ondanks al die inspanningen?

*

België

- versnel de constructie van sociale woningen – duidelijk criteria voor huisvesting – Het Charter voor de bescherming van de rechten van de consument moet worden bekrachtigd door het Europees Parlement – water moet een dienst blijven

*

Bulgarije

- de kloof wordt groter – sociaal beleid moet gebaseerd zijn op solidariteit – participatie van alle burgers

*

Tsjechische Republiek

- stel gedragscodes op voor de leningen – de minimum inkomens moeten toelaten te leven – uitgesloten personen moeten niet in uitgesloten gebieden wonen: getto's

*

Cyprus

- huisvesting voor iedereen – verschil in kwaliteit tussen de diensten – beleid moet het doel hebben armoede uit te roeien – de Commissie moet actie ondernemen bij de lidstaten voor wat betreft huisvesting, verbetering van de basisdiensten en een minimum inkomen voor alle burgers

*

Denemarken

- men moet het volksgezondheidsstelsel verbeteren – men moet een officiële armoedegrens vastleggen – huisvesting moet goedkoper worden – men moet

adequate hulp voorzien voor werklozen die huisvesting zoeken

*

Finland

- creëer huisvesting voor iedereen – vereenvoudig de administratie: slechts één loket – participatie van genodigden aan debatten

*

Duitsland

- ontwikkeling van sociale normen in alle lidstaten – vraag naar transparantie wat betreft opvolging van de Europese Ontmoetingen

*

Griekenland

- toegang tot de sociale diensten voor iedereen – in alle lidstaten, bepaal een minimum inkomen om een waardig leven te kunnen leiden – huisvesting voor iedereen – verleen het Griekse burgerschap aan alle immigranten van de tweede generatie

*

Hongarije

- toegang tot energie: sociale tarieven en verbod op afkoppelen – correcte informatie over sociale rechten – bepaal een minimum inkomen om een waardig leven te kunnen leiden

*

Ierland

- gebruik leegstaande woningen – overmatige schuldenlast is een Europees probleem met meerdere oorzaken dat leidt tot ernstige problemen, daarom moet een doeltreffend programma ontwikkeld worden

*

Italië

- mensen die in armoede leven willen niet langer "mensen in armoede" genoemd worden maar "burgers tijdelijk in nood" – garandeer basisdiensten – participatie – geboren zijn in de armoede mag geen levenslange veroordeling zijn – respect voor iedereen – participatie van iedereen om tot een betere samenleving te komen

*

Litouwen

- veel lege woningen in de dorpen – hoge energieprijzen en deze blijven stijgen. Elektriciteit is een basisbehoefte, geen luxe

*

Luxemburg

- wil op de hoogte gehouden worden van de vooruitgang tussen 2009 en 2010 – betere kennis aangaande armoede in de scholen

*

Malta

- de hoge huren liggen niet in verhouding met de lonen – inkomensproblemen – basisbehoeften (gezondheid) zijn niet gegarandeerd – publieke hospitalen hebben lange wachtlijsten en privéklinieken zijn duur – energie is duur – het aantal immigranten in Malta stijgt. Men kan niet iedereen helpen – in 2010 moeten we vooruitgang kunnen vieren, geen achteruitgang

*

Nederland

- iedere Europese burger verdient een waardig leven met goede huisvesting, een goede gezondheid en een fatsoenlijk inkomen – kinderen moeten zich ten volle kunnen ontwikkelen

*

Noorwegen

- start een nationale campagne tegen de incassobureaus en verlaag de aansluitingskosten voor elektriciteit e.a. – doe beroep op de media

*

Polen

- wederzijdse verstandhouding – iedereen wil een waardig leven, een thuis hebben – functionarissen zijn corrupt – er staan te veel woningen leeg: de staat moet zich op een globale (holistische) manier bezig houden met de Tsjetsjeense immigranten

*

Portugal

- een té groot verschil tussen de huurprijzen en de inkomens – richt een sociaal fonds op voor het minimum inkomen – bezet de leegstaande

woningen om het ontstaan van getto's te vermijden

*

Roemenië

- garandeer een fatsoenlijk minimum inkomen voor iedereen, om te vermijden dat men moet kiezen tussen gezondheid en water – een appartement vinden is een luxe. Sociale woningen zijn niet toegankelijk en ongezond

*

Slowakije

- sociale uitkeringen moeten gegarandeerd zijn, evenals de kwaliteit ervan – nationale regeringen houden onvoldoende rekening met de nationale situatie, daarom moet de Europese Unie tussenkomen met richtlijnen

*

Spanje

- ministers moeten onderling samenwerken voor een sociaal beleid. Sociale zaken moeten transversaal geïntegreerd worden – werk objectieven en strategieën uit voor participatie – de weg is nog lang maar we gaan vooruit

*

Zweden

- een politiek besluit is nodig op Europees niveau: mensenrechten voor alle mensen – mensen in armoede moeten de kracht en het geld hebben om zichzelf er uit te bevrijden

*

Verenigd Koninkrijk

- waarom mensen in een gevangenis steken omwille van schulden? – er moet een fatsoenlijk inkomen zijn voor iedereen

Een dialoog

De uitkomsten van de werkgroepen werden door elke delegatie gepresenteerd in plenaire zitting. Daarop volgde een dialoog tussen de afgevaardigden en de genodigden. Namen deel aan de dialoog: Mr. Vladimir **SPIDLA**, Europees Commissaris voor Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Gelijke Kansen, Mr. Czeslaw **WALEK**, Adjunct Minister voor Mensenrechten en Nationale Minderheden – Tsjechische Republiek, Mevr. Brigitte **WEINANDY**, Comité voor Sociale Bescherming, Mr. Juan Carlos **MATO**, Directeur van Sociale Inclusie, Ministerie van Volksgezondheid en Sociaal Beleid – Spanje en Mr. Ludo **HOREMANS**, Voorzitter van het EAPN.

Reacties

De Duitse delegatie zegt dat ze strijdt voor verandering, niet alleen voor zichzelf maar voor iedereen. Ze stelt zich de vraag: wat heeft men gedaan met de vorige resoluties? Wat gebeurt na deze conferenties? Het is belangrijk ontmoetingen te organiseren op nationaal vlak in alle lidstaten.

De Luxemburgse afgevaardigden wil weten hoe het werk vordert. Dat zou hen moed geven verder te gaan. "Wanneer we hier aankomen, lopen wat verloren. We zitten hier omdat werk geleverd hebben in ons land. Wanneer we terug gaan moeten we iets te vertellen hebben in ons land", zeiden ze.

Een lid van het Sociaal Beschermingscomité zegt dat het 2010 nooit uitgeroepen had kunnen worden tot het Europees Jaar van de strijd tegen de armoede en sociale exclusie zonder de ontmoetingen.

Op nationaal niveau moeten de mensen in armoede meer deelnemen aan het uitwerken van nationale actieplannen voor sociale inclusie.

De Nederlandse delegatie denkt dat de economische crisis een excuus is om niets te moeten doen voor de armen. Het dringt erop aan om meer energie te steken in de openbare sector en vraagt aan het Sociaal Beschermingscomité om

ervaringsdeskundigen in het comité op te nemen.

Volgens een Franse genodigde is voltijds werk niet langer de oplossing; het zelf creëren van werkgelegenheid moet gepromoot worden. Bovendien is microkrediet een uitdaging voor Europa aangezien sociale actoren en banken er bij betrokken worden. Hierbij is dialoog belangrijk, gehoord worden is essentieel.

De Italiaanse delegatie wil meer Europa in de lidstaten, en dit interpreteert ze op twee manieren. In de eerste plaats een meer uitgesproken hulp van de Europese Unie aan de lidstaten om de armoede en de sociale exclusie aan te pakken. En dan meer zichtbare aanwezigheid bij controle en toezicht op de manier van functioneren van de lidstaten. De situatie in Italië is onaanvaardbaar, rebelleren de afgevaardigden, de strijd tegen de armoede is een strijd tegen de armen geworden.

Daarom wensen ze absoluut de schending van de mensenrechten van migranten te benadrukken. Italië ontvangt veel migranten, maar ze stuurt ook volle boten met migranten terug of plaatst ze in kampen waar men de Conventie van Genève niet respecteert. De regering schendt deze Conventie. Het tast het imago van dit civiele Europa, dat de Rechten van de Mens moet garanderen, aan.

De delegatie wenst dat de Europese Unie zich meer gaat inlaten met immigratiebeleidsvoering.

De delegatie rapporteert ook dat men enkele dagen geleden in het Italiaanse Parlement een wet gestemd heeft om een register van de daklozen bij te houden. Roma-gemeenschappen werden al in een bestand opgenomen, nu is het de beurt aan de daklozen.

Europa moet absoluut het beleid steunen, controle uitoefenen en sancties overwegen, in het bijzonder tegen het plaatsen van Roma in kampen.

Slotrede

Tussenkomst Mr. Vladimir SPIDLA, Europees Commissaris voor werkgelegenheid, Sociale Zaken en Gelijke Kansen,

We hebben geen andere keuze dan verder ijveren voor een Europa van meer gelijkheid en dat niemand aan de zijkant laat staan. Om deze uitdaging aan te pakken wil ik op drie punten in het bijzonder aandringen. Vooreerst moeten we de meest kwetsbare groepen steunen in de huidige crisis. We moeten rekening houden met totaal andere omstandigheden. De laatst gepubliceerde prognoses van de Commissie bevestigen dat: de economische crisis is ernstig en kan lang aanslepen. De Commissie voorspelt dat de economische recessie zal gepaard gaan met banenverlies (8.5 miljoen). De lidstaten en de Commissie hebben op deze situatie op een dringende manier gereageerd. Miljarden euro's werden uitgegeven om het banksysteem te verdedigen, de economie weer op gang te krijgen en het behoud van werkgelegenheid. De Commissie voorspelt ook een sterke stijging van de uitgaven voor sociale bescherming, die verwacht wordt met drie BBP-punten binnen 10 jaar te stijgen in de Europese Unie.

Terugkijkend op deze verbijsterende cijfers, lijkt het moeilijk de kosten van de crisis te evalueren. Jongeren, oudere werknemers en migranten worden het eerst getroffen. Maar de vroegere immune groepen worden nu eveneens getroffen. Door de stijging van de werkloosheid blijven een aantal mensen voor hun leningen in gebreke, en worden bedreigd met inbeslagname. Anderen zinken weg in de schulden of worden leningen geweigerd. Er bestaat een groot risico dat we terug naar een massale langdurige werkloosheid gaan. Vorige crisissen hebben aangetoond dat mensen die té lange tijd uit de arbeidsmarkt waren, het moeilijk hebben om er terug in te geraken.

Het is essentieel dat we al het mogelijke doen om er voor te zorgen dat al onze burgers, met inbegrip van de meest kwetsbaren, blijven deel uitmaken van de samenleving en dit ondanks de crisis.

Dit hangt van eenieders capaciteit af om, als de kans om terug in de arbeidsmarkt te integreren zich zou voordoen, te grijpen. Hulp om terug aan het werk te geraken, inkomenssteun via werkloosheidsverzekering en een minimum inkomentoelage zijn daarvoor essentieel. Maar dit is onvoldoende om fatsoenlijk te kunnen leven in onze samenlevingen. Mensen moeten een dak boven hun hoofd hebben, gezondheidszorg krijgen, zich kunnen verzorgen, zich kunnen verplaatsen, toegang hebben tot de bankdiensten.

Ongelukkig blijft het voor velen zeer moeilijk om iets te vinden om in te wonen. Anderen hebben het moeilijk om dagelijkse inkopen te doen of om hun loon betaald te krijgen omdat ze toegang tot de basisdiensten van de bank hebben.

De persoonlijke getuigenissen dat ik tijdens deze dagen hier aanhoorde, versterkt mijn geloof dat we de armoede moeten aanpakken op verschillende fronten, niet in het minst door de klemtoon te leggen op de fundamentele thema's: huisvesting, vorming, financiële inclusie en toegang tot de diensten.

Het tweede punt waar ik wil op aandringen is dat we de strijd tegen de armoede en actie om de kloof tussen de levensstandaarden in de lidstaten te verkleinen, moeten blijven aan elkaar koppelen.

De Europese Unie heeft een nieuwe armoede-indicator aangenomen die verwijst naar de levensstandaarden. Deze indicator richt zich op diegenen waarvan hun dagelijks leven erg beïnvloed is door gebrek aan middelen. Deze mensen hebben, bijvoorbeeld, geen geld genoeg om hun huur of rekeningen te betalen, hun woning te verwarmen of krijgen te maken met onvoorziene uitgaven, om vlees te eten of om een wasmachine of een auto te kopen.

Volgens deze nieuwe indicator leven gemiddeld 16% van de Europeanen in moeilijke omstandigheden. Maar in Polen, Letland en Litouwen betreft het meer dan 40% van de bevolking. Deze mensen zullen de impact van de crisis dus te meer voelen.

Deze indicator reflecteert de blijvende kloof in levensstandaard tussen de lidstaten. Het is een welgekomen herinnering aan het feit dat de Europese Unie een cruciale rol te vervullen heeft in het bevorderen van een grotere economische, sociale en territoriale cohesie binnen zijn grenzen.

Ons beleid voor de strijd tegen de armoede moet verankerd zitten in het geheel van beleid en instrumenten van sociale cohesie, en dit is essentieel.

En ten slotte, zou ik willen aandringen dat iedereen moet betrokken worden in de strijd tegen de armoede. Jaren gaan voorbij, maar onze boodschap blijft even krachtig. Mensen in armoede hebben recht op spreken en er moet dan ook naar geluisterd worden.

Tijdens deze Ontmoeting werden we herinnerd aan de werkelijkheid en speelt hierin een belangrijke rol. We rekenen ook op ieders betrokkenheid en samenwerking om van 2010, het Europees Jaar

van de strijd tegen de armoede en de sociale exclusie, een belangrijke stap voorwaarts te maken naar de uitroeiing van deze gesel.

Mr. **SPIDLA** heeft er nog aan toegevoegd:

Wat belangrijk is betreffende de strategie van de Europese Unie, en dat zeer duidelijk vermeld staat in de documenten, is dat we de crisis geen excuus mag worden om sociale zekerheidssystemen te ondermijnen en om de meest kwetsbare groepen te doen lijden. Dit maakt deel uit van alle strategieën in elk document dat uitgegeven wordt in de Unie.

Wat de banksector betreft, al de maatregelen die we hebben voorgesteld gaan over het stabiliseren van het systeem.

We verwachten een stijging van financiering van de sociale zekerheid van 3% of 10 miljard euro voor de mensen in nood. U hebt gelijk, men moet evenwicht vinden en de nodige fondsen moeten vrijgemaakt worden. U sprak over de aspecten van de bank, maar er zijn duidelijk ook sociale aspecten.

Ik denk dat het debat zeer duidelijk heeft aangetoond dat het fenomeen armoede nog altijd bestaat in onze rijke landen. Ongelukkig denk ik ook dat deze problematiek zal blijven staan in de toekomst. Ik wens te onderstrepen dat we het probleem onderkennen en dat we u willen helpen, niet tegenstaande de beperkingen van bevoegdheden.

Ik wens eveneens te onderstrepen dat wat er gezegd en geschreven werd over energie en energiearmoede zaken zijn die al besproken werden tijdens de discussies. Het zijn belangrijke documenten omdat ze de kern van het probleem illustreren en men moet hen alle aandacht geven dat ze verdienen.

We beschikken over een strategie voor sociale inclusie op EU-niveau, waarin men ook het concept van minimum inkomen terugvindt. Ik denk dat we hier hard moeten aan werken. Dit moet bovenaan de agenda komen, in het bijzonder met 2010 in zicht. Wat we nodig hebben is de politieke wil en macht om dit probleem op te lossen.

Wat ook duidelijk blijkt uit de documenten over de crisis, is dat de Commissie lidstaten probeert te helpen om de sociale impact van de economische en financiële crisis te vermijden. Deze aanpak is volledig in overeenstemming met de EU-benadering, maar onze beweegruimte in de Europese context is beperkt. We hebben nood aan zeer sterke politieke steun.

Ik hoop dat de resultaten en conclusies van deze 8ste Ontmoeting zal helpen om onze inspanningen verder te versterken.

De meeste discussies vinden plaats op lidstaatsniveau. Ik denk dat de Europese Unie nog wat speelruimte heeft. Het heeft de ruimte waarin zij minimum normen kan opstellen daar het Verdrag dit toelaat. We moeten ook meer gebruik maken, en versterken, van de Open Methode van Coördinatie. Men moet ook de verschillende Europese fondsen gebruiken.

Zoals ik al eerder zei, energiearmoede is een zeer belangrijke kwestie, en dit zal op mijn toekomstige agenda staan.

Tussenkomst Mr. Czeslaw WALEK, Minister van de Rechten van de Mens en van de nationale Minderheden – Tsjechische Republiek

Ik denk dat het doel van deze ontmoeting niet het oplossen van uw problemen is. Ik heb uw frustraties gevoeld omdat we niet in staat zijn een oplossing voor uw problemen te vinden.

Ontmoetingen zoals deze moeten ook op nationaal niveau georganiseerd worden. Deze ganse problematiek dient eerst behandeld op nationaal niveau.

Wat mij vooral interesseert is de overmatige schuldenlast. Onze ministerie heeft al een procedure gelanceerd om tot een grotere transparantie te komen wat betreft de manier waarop overmatige schuldenlast behandeld wordt.

In de toekomst gaan we samenwerken met het Ministerie van Werkgelegenheid en Sociale Zaken. Ik hoop dat we in staat zullen zijn wetswijzigingen te maken die de Tsjechische burgers zal toelaten hun schuldenproblemen te boven te komen.

Zoals het al herhaalde keren werd aangehaald, de hoofdtaak van dit soort conferenties is te luisteren naar de mensen die in armoede leven te zeggen hebben, mensen die armoede dagelijks meemaken. Tijdens deze twee werkdagen heb ik talrijke getuigenissen gehoord. Ik kan me inbeelden dat dit soort ervaring delen met dergelijke grote groep moet vraagt, en dat u zich gefrustreerd gevoeld hebt omdat u waarschijnlijk niet het antwoord te horen kreeg dat u verwachtte van de mensen die u toehoorden.

Voor mij persoonlijk was het essentieel uw getuigenissen te horen omdat het mij toelaat een beter inzicht te krijgen in uw werkelijk leven. In het kader van mijn werk word ik geconfronteerd met de districten waar waarin de Roma-gemeenschappen leven. Ik ben ervan overtuigd dat de maatregelen die we aan de regering voorstellen van toepassing zouden moeten worden op alle personen die in armoede leven en niet alleen de minderheden.

Ik wens ook uw aandacht vestigen op het extremisme. Soms denk ik dat armoede kan uitmonden in extremisme. De actuele crisis kan een zware tol eisen. Ik denk dat de beste reactie daarop is om mensen zich veilig te laten voelen. Ik denk ook dat de extremisten een daadwerkelijk gevaar betekenen, een gesel, maar die moeten we in de toekomst blijven bestrijden. De verschillende lidstaten moeten reageren op deze extreme reacties, en de lidstaten moeten er over waken dat deze extremistische bewegingen verdwijnen.

In elk geval moeten lidstaten er alles aan doen om armoede en sociale exclusie uit te roeien, in het bijzonder in deze economische en financiële crisis, wanneer er een stijgend extremisme ontstaat.

Veel deelnemers hebben hun frustratie uitgesproken over het ontbreken van relatieve informatie aangaande de effectieve vooruitgang. Om deze frustratie te verhelpen zullen we de conclusies van deze Ontmoeting presenteren in de herfst in Zweden tijdens de ronde tafel daar. Onnodig te zeggen dat alle problemen waarmee u geconfronteerd wordt niet kunnen opgelost worden met de bestaande structuren. Niettemin is het nog altijd belangrijk naar uw problemen te luisteren omdat we moeten beginnen te zoeken naar nieuwe oplossingen. De ontmoeting in Zweden zou ons daarbij moeten helpen.

Ik verwelkom ook de Spaanse beslissing om de 9de Ontmoeting van Mensen in Armoede te willen organiseren.

Het Tsjechisch voorzitterschap zal uw participatie promoten in het zoeken naar oplossingen voor het armoedefenomeen. Wat essentieel is, is het organiseren van debatten op nationaal niveau. Veel lidstaten voeren al debatten over dit onderwerp maar in de Tsjechische Republiek zijn we nog niet ver gevorderd op dit domein. Maar onze betrokkenheid bij deze Ontmoeting heeft een stimulans betekend voor dergelijke ontmoetingen in de Tsjechische Republiek.

Tussenkomen Mevr. Brigitte WEINANDY, Sociaal Beschermingscomité

De ruime aanwezigheid van leden van het Sociaal Beschermingscomité getuigt van het belang dat het comité hecht aan wat u te zeggen hebt.

Uw conclusies zijn ruim en gaan verder dan het sociale domein. Het is onmogelijk voor mij om commentaar te geven over dit alles in detail. Op een recente vergadering van het Sociaal Beschermingscomité heeft Mr. Jérôme Vignon, Directeur van de Europese Commissie, gezegd dat "het sociale niet door het sociale beleid alleen kan gedragen worden". De paar woorden die ik u wil toespreken zijn ontstaan uit deze verklaring.

Het werk en de groeiende discussies binnen het Comité voor Sociale Bescherming hebben te maken met wat is bekend als evaluaties van de sociale impact van het beleid. Dit betekent dat de potentiële sociale impact van een sociaal of enig ander beleid moet onderzocht worden vooraleer het formuleren van een beleid. Het is een sterk werktuig dat kan leiden tot een beter beleid dat zou kunnen beantwoorden aan uw verwachtingen. Het zou eventueel nuttig kunnen zijn om in Uw conclusies daar ook naar te verwijzen.

Ik zou graag even kort terugkomen op opmerkingen die gemaakt werden door sommige delegaties – in het bijzonder op de verklaring waarin een gebrek aan opvolging betreurd werd. Ik zou daar willen op reageren omdat ik denk dat er toch wel, uit het oogpunt van het Sociaal Beschermingscomité, sommige punten zijn die een ietwat minder pessimistische kijk toelaten. Ik geef enkele voorbeelden. Tijdens de Ontmoeting van 2008 hebt u gesproken over thema's betreffende huisvesting en toegang tot de basisdiensten. Als deel van deze basisdiensten hebt u, en terecht, de sociale diensten gerekend, en hebt u gesproken over het belang van een gegarandeerd minimum inkomen.

Wat deze drie door u geformuleerde essentiële eisen betreft is er werk aan de gang en wordt er vooruitgang geboekt. Op vlak van huisvesting, bijvoorbeeld, moeten alle lidstaten hun beleid voor huisvesting doorgeven tegen juni 2009. Dit door het beantwoorden van een vragenlijst van het Sociaal Beschermingscomité waarin men dient aan te geven wat men doet op vlak van huisvesting en op vlak van de kwaliteit van huisvesting. De antwoorden op deze vragenlijst zullen geëvalueerd worden door het Sociaal Beschermingscomité. Het doel van deze evaluatie is om binnen het comité een gemeenschappelijke visie uit te werken die ons zou kunnen helpen om in alle lidstaten een efficiënter beleid te ontwikkelen waardoor alle mensen, die geconfronteerd worden met exclusie van huisvesting, beter gediend zouden worden.

Wat diensten betreft - en in het bijzonder de sociale diensten – werkt het Sociaal Beschermingscomité, samen met de Commissie, aan een kwaliteitskader voor deze diensten. Een kader dat als leidraad kan dienen voor de lidstaten bij het opstellen van kwaliteitsnormen voor hun diensten. Ook dit is een benadering die als doel heeft de toegang tot sociale diensten, in het bijzonder, te verbeteren in alle lidstaten.

Ten laatste, u hebt terecht het belang van een gegarandeerd minimum benadrukt. In december 2008 heeft de Raad gemeenschappelijke beginselen aangenomen wat betreft Actieve Inclusie. Deze gemeenschappelijke beginselen bevatten een gegarandeerd minimum inkomen. Eén van de taken van het Sociaal Beschermingscomité is aan een methodologie te

werken voor het opvolgen van de praktische uitvoering van de gemeenschappelijke beginselen voor Actieve Inclusie in de lidstaten.

Er is niet alleen beleidsvorming voor de belangrijke gemeenschappelijke beginselen, maar daarna wordt er ook ernstig werk verricht i.v.m. het rekenschap vragen over wat er gedaan werd in antwoord op deze gemeenschappelijke beginselen.

De vooruitgang is soms traag en gebeurt in kleine stappen. Ook ik weet dat mensen in armoede niet kunnen wachten maar ik weet ook dat het Sociaal Beschermingscomité één van de doorslaggevende instellingen in de Europese Unie is die zich geëngageerd hebben om vooruitgang aan te moedigen.

Tussenkomst Mr. Juan Carlos MATO, Directeur van Sociale Inclusie, Ministerie van Gezondheid en Sociaal Beleid –Spanje

Tijdens de 8ste Ontmoeting dook meerdere keren de vraag op i.v.m. het verbeteren van ons werk – niet alleen in het kader van deze Ontmoetingen, maar ook in het kader van nationale activiteiten. Er werd ook gesproken over het verbeteren van de rol die de overheid moet spelen in de verschillende lidstaten, en ook over het verbeteren van de rol van de Europese Commissie en de Europese Unie. Men heeft ons gezegd dat we de cohesie moeten verbeteren in ons werk.

Het is nog maar pas een week geleden dat er in Spanje een ontmoeting georganiseerd werd door EAPN-Spanje. Tijdens deze Ontmoeting stond iemand op en zei tegen mij: "u zei dat u hier bent om te luisteren, nota's nemen en dat u met grote interesse luistert naar de conclusies van de verschillende Ontmoetingen. Maar ikzelf weet niet wat er achteraf gebeurt. Van het ene op het andere jaar zie ik geen verschil in resultaat. U deelt niets mee wat de resultaten betreft". Deze tussenkomst heeft me aan het nadenken gezet hoe dingen in mijn land verbeterd kunnen worden. Maar ik denk dat deze bedenking ook van toepassing is voor wat we doen in de Europese Ontmoetingen.

Hierdoor denk ik dat we, tussen nu en de 9de Ontmoeting, over voldoende tijd beschikken om daaraan te werken. Ik ben er van overtuigd dat de Europese Commissie hetzelfde zal doen. Ik hoop dat we tegen dan in de positie zullen zijn om informatie te verstrekken over de geboekte vooruitgang maar ook over de beperkingen waarmee we geconfronteerd werden. We zullen in staat zijn onze realisaties en hindernissen te inventariseren. Dit is essentieel.

We zullen de armoedesituatie kunnen toelichten in de lidstaten omdat het wezenlijk onveranderd is. Er zullen hier en daar kleine veranderingen geweest zijn maar geen drastische wijzigingen.

Momenteel is er eerder een tendens dat armoede zich wereldwijd aan het verspreiden is. En terwijl er duidelijk grenzen, tekorten, enz., zijn, moeten we verhinderen dat het nog erger wordt.

We beschikken over troeven maar er zijn ook de zwakke punten. We moeten onze troeven uitspelen omdat ze de hoeksteen vormen voor de fase volgend op Lissabon. Maar er zijn ook objectieven die we op Europees niveau willen realiseren. De objectieven die we voorop stelden voor alle Europese burgers en dit als deel van de cyclus die zal starten in 2010 wanneer we het driespan van Belgische, Spaanse en Hongaarse voorzitterschappen zullen hebben. Drie voorzitterschappen die, samen met de Europese Raad, hard zullen werken aan de voorbereiding van de periode die volgt op Lissabon.

In het kader daarvan, zullen we ons meer moeten engageren om een sterkere sociale dimensie te geven aan de Europese Unie omdat deze sociale dimensie deel moet uitmaken van de Europese identiteit. Het geldt niet enkel als referentiepunt voor de Europese burgers, maar het is werkelijk onze plicht om de verschillende objectieven die we voorop stelden te realiseren, en niet in het minst de millenniumdoelstellingen.

Al deze punten zijn cruciaal in de conclusies en tussenkomsten die tijdens het debat gemaakt werden. Een direct voorbeeld is het vernoemen van de energieprijzen. Deze thema's confronteren ons met centrale problemen binnen de Europese Unie, met inbegrip van, en dit niet alleen, de rol van de diensten van algemeen belang, maar ook van de relatie tussen de markt en de sociale cohesie. Al deze schakels kwamen op een voor de hand liggende manier naar voor. De impact op mensen in armoede werd duidelijk gesteld.

Wat de diensten betreft, waren er veel tussenkomsten over gezondheid. De Spaanse regering maakt zich eveneens ongerust over gezondheid maar ook over al het werk dat gedaan werd in het kader van de nieuwe richtlijn voor de diensten van de gezondheidszorg. De lidstaten hebben hun openbare gezondheidszorgsystemen, en dit is essentieel in termen van eigen vermogen en financiële toegankelijkheid.

Dit gezegd zijnde, is er ook nog het aspect van Actieve Inclusie. We moeten een kader uitwerken voor deze Actieve Inclusie omdat deze inclusie nog belangrijker wordt in de huidige crisis.

De Zweedse, Spaanse en Belgische voorzitterschappen zijn duidelijk voor wat betreft de nood aan het implementeren van actieve integratie in het kader van antwoorden op de huidige crisis.

Tussenkomst van Mr. Ludo Horemans, Voorzitter EAPN

Veel mensen stelden vragen betreffende de opvolging van de aanbevelingen van vorige ontmoetingen. In deze korte presentatie wens ik enkele positieve en negatieve aspecten te accentueren over de opvolging van vorige Ontmoetingen. Daarvoor heb ik de aanbevelingen onder vier rubrieken gebracht: minimum inkomen, diensten, huisvesting en participatie.

In verband met **minimum inkomen** wens ik de volgende positieve evoluties te accentueren: **de aanbeveling over Actieve Inclusie** werd door de Commissie aangenomen in 2008 en de principes aangenomen door de Raad in december erkennen het recht op een adequaat inkomen om een waardig leven te kunnen leiden. Als gevolg van deze aanbeveling werd een rapport opgesteld over de adequaatheid van de huidige schema's van minimuminkomens in de lidstaten. Daarnaast gaat één van de laatste door het uittreidend Europees Parlement aangenomen rapporten over Actieve Inclusie en steunt de doelstellingen voor een minimum inkomen boven de armoededrempel in alle lidstaten evenals de noodzakelijkheid van actieplannen om dit voorstel uit te voeren. EAPN is bijzonder actief geweest aangaande dit thema en is blijven doorgaan met de ontwikkeling van zijn campagne voor een adequaat inkomen (www.adequateincome.eu) en heeft ook gelobbyd voor het gevolg geven aan de aanbevelingen van de Actieve Inclusie. Terwijl we erkentelijk zijn voor het positieve kader om vooruitgang te boeken, blijft het niettemin belangrijk op te merken dat realiteit op het terrein aantoonde dat de voorwaarden om toegang te krijgen tot een minimum inkomen aangescherpt werden, en dit heeft een negatieve invloed op het leven van mensen die van dit type inkomen afhankelijk zijn.

Aangaande toegankelijke en betaalbare **diensten**, wens ik uw aandacht te vestigen op het nieuw **Europees energiepakket** dat ook de focus op energiearmoede bevat. Als deel van dit pakket wordt van de lidstaten vereist dat hun nationale actieplannen ook de vermindering van energiearmoede moet bevatten. Bovendien bevat de aanbeveling van Actieve Inclusie aanbevelingen voor toegang tot diensten, in het bijzonder tot sociale diensten. Er was ook een rapport van het Europees Parlement die het ontwikkelen van een Europese richtlijn over diensten van algemeen belang. Nochtans kwam er geen echt antwoord op de vraag om een evaluatie uit te voeren aangaande de impact van de liberalisering en van

de privatisering van de diensten, wel het tegendeel, de wijd verspreide steun aan dit beleid.

Eén van de aanbevelingen over huisvesting, komende van de 7de Ontmoeting, was om een **thematisch jaar voor huisvestingexclusie en dakloosheid** te krijgen, als deel van het OMC. 2009 werd als dusdanig aangewezen. Een andere aanbeveling was om **structuurfondsen** zouden gebruikt voor de **verbetering van de woningvoorraad** en vooruitgang werd vastgesteld in de verordening van de structuurfondsen. Tegenover deze positieve ontwikkelingen moeten we de realiteit onderkennen: de toegang en de betaalbaarheid tot huisvesting werd een nog grotere uitdaging geworden en de dakloosheid blijft een beleving voor veel te veel mensen in de EU. Daarnaast wil ik de aandacht vestigen op de stijging van ontruiming van de Roma-bevolking met een verwoestende impact op hun fysieke en mentale gezondheid.

Eén van de centrale objectieven van de Europese ontmoetingen is het aanmoedigen van **participatie**. Het is duidelijk dat deze ontmoetingen als een katalysator werken voor gelijkaardige ontmoetingen in de lidstaten, en dit brengt met zich mee dat een zeer groot aantal mensen dat in armoede leeft betrokken wordt bij de voorbereiding en opvolging van deze ontmoetingen. Op Europees niveau werd een opmerkelijke vooruitgang gemaakt voor wat betreft de participatie van mensen in armoede aan de jaarlijkse ronde tafel over de sociale inclusie, gehouden in Marseille in oktober 2008. In de context van het sociale OMC, werd een **studie over de participatie en het bestuur** uitgevoerd met het doel richtlijnen voor participatie aan te moedigen. EAPN heeft naar aanleiding van zijn seminarie over participatie in april 2009 en in zijn publicatie over participatie "Kleine stappen, grote Veranderingen" ook geprobeerd om een sterkere directe participatie van mensen in armoede te promoten in het EAPN-werk, en dit ondanks de zwakke steun van een aantal lidstaten voor het promoten van participatie.

Hoewel we moeten toegeven dat er weinig impact geweest is op de totaalcijfers van mensen die in armoede leven en op sociale exclusie in de EU, en hoewel de kloof van ongelijkheid blijft groeien in de EU zijn deze Europese ontmoetingen een bron van debatvoering en ideeën waarvan enkele een vervolg kregen onder de vorm van besluiten op Europees niveau.

Doelstellingen 2010

Tijdens de voorbereidende vergaderingen van de 8ste Ontmoeting hebben de afgevaardigden doelstellingen voor 2010, het Europees Jaar van Verzet tegen Armoede en Sociale Exclusie opgesteld.

- Een minimum inkomen dat een waardig leven garandeert
 - Goede sociale infrastructuur: gezondheidszorg, onderwijs, vervoer, informatie- en adviescentra, culturele activiteiten
 - Beleidsmakers die mensen vooraan plaatsen
 - Een beter leven voor onze kinderen en kleinkinderen
 - In Europa moet iedereen die werkt in staat zijn in de behoeften van zijn gezin te voorzien zonder afhankelijk te zijn van sociale bijstand
 - Ik wens alle moeders die, voor welke reden dan ook, hun kinderen werden ontnomen, niet meer lastig gevallen worden door de rechter maar hen een kans geeft om te werken en hun kinderen terug te krijgen
 - Dit proces van dialoog (Europese Ontmoetingen) moet verder gezet worden en lande moeten een gelijkaardig proces initiëren
 - Armoede moet beter bekend en begrepen worden
 - Uitwisselingsprogramma's "aan de basis" moeten georganiseerd worden door Europa, op een zodanige manier dat de mensen in armoede met anderen in contact kunnen komen en van gedachten kunnen wisselen over hoe hun groepen werken en hoe ze georganiseerd zijn
 - De onverschilligheid van de sociale diensten is typerend en behandelen de dossiers lichtzinnig. De mensen in armoede moeten vechten om te krijgen waar ze recht op hebben, en in deze strijd worden de zwakken platgedrukt
 - Plaats de mens terug in het centrum van een samenlevingsproject gebaseerd op respect, waardigheid, solidariteit en actief burgerschap
 - Werk en middelen voor een waardig leven alle andere gemeenschappen
 - 2010 moet het jaar van goede huisvestingsprogramma's worden, voor de Roma
 - 2010 moet het jaar worden waarin Italië zal proberen de kloof tussen zijn sociaal beleid en het beleid van andere Europese landen
 - Een directe dialoog met de vertegenwoordigers van de overheid
 - Een minimum gezondheidszorg!
 - Waardige huisvesting tegen betaalbare prijzen
 - Sociale huisvesting tegen betaalbare huur
 - Meer steun om de kosten van water en elektriciteit aan te kunnen
 - We willen gehoord worden
 - We willen de macht
 - Renovatie van gedegradeerde woningen
 - Recht op waardige huisvesting
 - De menselijke waarden zijn belangrijker dan geld
 - Verhoog het minimum inkomen
 - Geen exclusie meer van rechten, basisdiensten en toegang tot kennis
 - We willen behandeld worden als gelijken, onafhankelijke individuen en we willen betrokken worden zoals we zijn
- Sommige van de onderstaande doelstellingen werden deels herhaald tijdens de slotsessie van de Ontmoeting en werden opgehangen aan **de doelenboom 2010**
- Elke eigendom moet een betaalbare huisvesting worden
 - Elke burger moet toegang hebben tot een financieel systeem
 - Hoop voor kinderen van arme ouders zodat ze een waardig leven zouden kunnen leiden
 - Hoop dat sociaal beleid een beter leven kan aanbieden

- *Oprichten van sociale kruidenierszaken*
- *Solidariteit tussen de mensen*
- *Bouw sociale appartementen*
- *Oprichting van een sociaal vastgoedagentschap door de NGO's*
- *De strijd tegen de armoede aanpakken in samenwerking met anderen*
- *Verlaging van belastingen en heffingen*
- *Verklein het verschil tussen inkomen en huurprijs*
- *Betere verdeling van rijkdom*
- *Dat de Europese Unie ons zou beschermen*
- *Een plan voor de strijd tegen de armoede*
- *Raak doelwitten in 2010, ga vooruit. Geen woorden maar daden*
- *De regering moet de mensen in armoede helpen om hun dromen werkelijkheid te laten worden*
- *Een Europese Unie met gelijke sociale rechten in alle lidstaten*
- *Zijn stem laten horen*
- *Directe oplossingen voor de problemen*
- *Verlangen en hoop moeten overhandigd worden aan de volgende generatie. Het betreft het delen van de droom van een betere wereld om met vertrouwen de toekomst tegemoet te gaan*
- *Behoeftte aan toegankelijke diensten en meer gelijkheid tussen de mensen*
- *Goedkope energie voor fabrieken die werk zullen verschaffen*
- *Alle burgers moeten een thuis hebben. Gelijkheid voor alle burgers*
- *Recht op huisvesting voor iedereen*
- *Water voor iedereen beschikbaar*
- *Energie voor iedereen*
- *Plaats de mens in het centrum van een samenlevingsplan*
- *Leg een minimum inkomen vast in alle lidstaten*
- *Uitwisseling tussen Europese organisaties*
- *Vorm sociale werkers om te kunnen omgaan met gebruikers*
- *Richt bemiddelingsdiensten op*
- *Een conferentie in 2010 ter verbetering van de kennis van armoede*
- *Geef meer impuls aan het proces van de strijd tegen de armoede*
- *Werknemers, overal in Europa, moeten in staat zijn hun gezin te onderhouden*
- *Los het probleem in Cyprus op*
- *Alle Europese beleidsmaatregelen moeten garantie bieden voor gerechtigheid, voor de strijd tegen de armoede en voor een hoog niveau van welzijn*
- *Hernieuw de doelstelling voor uitroeiing van de armoede tegen 2020 met indicatoren van vooruitgang*
- *Toepassing van de OMC*
- *Leven niet overleven*
- *Verbeter het dagelijkse leven*
- *Fatsoenlijke huisvesting*
- *Toegang tot bankdiensten voor iedereen*

Deelnemerslijst

<u>Oostenrijk</u>	Mr. Michael SCHUTTE Mevr. Frieda STOCKINGER Mevr. Waltraud LEHNER Mr. Rudolf LEHNER Mr. Karl FRANK	Strassenzeitung Augustin Arbeitlose helfen Arbeitlosen Strassenzeitung Augustin Strassenzeitung Augustin Zum Alten Eisen
<u>België</u>	Mevr. Nicole TONNEAU Mr. Daniel MEULEMAN Mr. Michaël RENAULT Mevr. Solange DRAYE Mr. Paul ROSIERS	Brussels Forum voor de strijd tegen armoede Waa's Netwerk voor de strijd tegen armoede Recht op Huisvesting – Luik Rech op – Borgerhout
<u>Bulgarije</u>	Mevr. Maria JELIAZKOVA Mevr. Irina KOLYANDOVA Mevr. Zafirka BICHAKOVA Mr. Simeon BLAGOEV Mr. Petar GEORGIEV	EAPN Bulgarije EAPN Bulgarije From the spring Parliament Roma Parliament Roma
<u>Tsjechische Republiek</u>	Mevr. Dagmar KOČMANKOVÁ Mevr. Lenka PIRMA Mr. František CERNOCH Mevr. Jaroslava MAREŠOVÁ Mevr. Jarmila PÍCHOVÁ	Nový Prostor o.s. Leger des Heils Leger des Heils Leger des Heils Adviesbureau voor financiële problemen
<u>Cyprus</u>	Mevr. Ninetta KATZANTZIS Mevr. Efrosini APOSTOLIDOU Mevr. Anna ASPRI Mevr. Chandra-Malkanthi PAPAĞEORGIOU	EAPN Cyprus Pancypriotische Coörd voor de bescherming en het welzijn van kinderen Vrouwenbeweging
<u>Denemarken</u>	Mevr. Dorthe VEJBO Mr. René HOLMGREN Mr. Per KRAGH Mr. Yoto YOHOU Mevr. Solveigh BARHOD TERNDROP	Kofoeds School Sand Sand Kofoeds School Kofoeds School
<u>Estonië</u>	Mevr. Pille TEDER	Tallinn Steunpunt voor Kinderen
<u>Finland</u>	Mr. Veikko VAISANEN Mevr. Tuula KUUSISTO Mevr. Mirja HINONEN Mevr. Hannele KURONEN DE FRANANDEZ Mr. Ari Pekka KORKALAINEN	EAPN Finland EAPN Finland EAPN Finland EAPN Finland EAPN Finland
<u>Frankrijk</u>	Mr. Alain GREUILLET Mr. Cédric DOUX Mr. Houari BRAHIMI Mr. Frédéric LEFEBVRE Mr. Michaël PRIMAUT	Leger des Heils, Parijs Leger des Heils, Reims Leger des Heils, Radepont Stichting Abbé Pierre, Valenciennes Communaal Centrum van Sociale Actie, im's Reims
<u>Duitsland</u>	Mevr. Erika BIEHN Mr. Robert SCHMIEDL Mevr. Dorothee SCHMIDT Mr. Jens SCHROTER Mr. Peter KADIOFSKY	EAPN Duitsland Eenouder Vereniging VAMV BAG Prekäre Lebenslagen BAG Prekäre Lebenslagen

	Mr. Wolfgang JECKEL	BBI
<u>Griekenland</u>	Mevr. Ellissavet PAGIANNOGLOU	EAPN Griekenland
	Mr. Odysseas SIDIROPOULOS	Argo
	Mevr. Hawah SANKOH	Organisatie van Afrikaanse Vrouwen
	Mevr. Oya FIDAN	Griekse Raad voor Vluchtelingen
	Mevr. Giannoula MAGGA	Vereniging van Roma-vrouwen in Griekenland
<u>Hongarije</u>	Mevr. Izabella MARTON	EAPN Hongarije
	Mr. Gabor ODOR	EAPN Hongarije
	Mevr. JOzsefne REIBER	EAPN Hongarije
	Mevr. Andrea SIMON	EAPN Hongarije
	Mevr. Eva SZARVAK	EAPN Hongarije
<u>Ierland</u>	Mevr. Kay LYNCH	EAPN Ierland
	Mevr. Mary MASON	Netwerk van Vrouwen op Leeftijd
	Mevr. Karen FITZPATRICK	Eenoudergezin
	Mr. Michael MACKEY	Simon, Galway
	Mevr. Annie Marie CONNORS	Ierse Beweging van Voyageurs
<u>Italië</u>	Mevr. Rosa MATERA	Vereniging ASC Europa-Italië
	Mr. Mirko GRGA	Coöperatie Ermes
	Mr. Antonio PALAIA	Amici di Piazza grande
	Mr. Francesco FIORETTI	Vereniging Enzo Aprea
	Mevr. Oksana BIBLIV	Personal assistant
	Mr. Giuseppe BATTAGLIA	Vereniging Arcobaleno
	Mr. Ciro NATURALE	Coöperatie Nuova Diemenzione
<u>Letland</u>	Mevr. Elina ALERE	Skalbes
<u>Litouwen</u>	Mevr. Vaida BARANAUSKAITE	Baltische Stchting Heifer International
	Mr. Zenonas ANUSAUSKAS	Eiciunai Gemeenschap
	Mevr. Loreta BAGDONAITE	Babrungas Gemeenschap
	Mevr. Danderute PAKALNISKIENE	Zlibinai Gemeenschap
<u>Luxemburg</u>	Mevr. Mireille CONRATH	Përd's Atelier – Liewenshaff
	Mevr. Colette ROMAIN	Medisch Sociale Liga
	Mr. Serge STOCKREISER	Co-Labor coöperatieve sociëteit
	Mevr. Sonia ALEIXO	Medisch Sociaal Centrum
<u>Malta</u>	Mevr. Irene SCHEMBRI	EAPN Malta
	Mr. Carl William SCHEMBRI	Maltese Vereniging van Blinden
	Mevr. Shirley Ann MUSCAT	Richmond Stichting
	Mr. Ernest CHERRETT	Caritas Harm Reduction Shelter Programme
<u>Nederland</u>	Mevr. Alida SMEEKES	EAPN Nederland
	Mevr. Sanne ELSHOF	EAPN Nederland
	Mevr. Sonja LEEMKUIL-SAARLOOS	Client Council Brummen
	Mr. Jean Maarten DE MOOY	Client Council IGSD Winschoten
	Mevr. Marleentje MEERTENS	Gemeenteraadslid VVD
<u>Noorwegen</u>	Mevr. Vigdis VON ELY	Velferdsalliansen
	Mevr. Berit MATHISEN	Selvhjelpêns Hus
	Mevr. Hege T MYHREN	Velferdsalliansen Blaaly
	Mevr. Julija LANDE PAVLIC	Whistleblowing
	Mevr. Gry AUNE	ASO Nodrtrondelag
<u>Polen</u>	Mevr. Anna OSINSKA	ATD Vierde Wereld
	Mevr. Sylwia LICHOCKKA	Monar

	Mr. Tomazs KOPOCZYNSKI	Monar
	Mevr. Wanda-Ewa FILIPOWICZ	ATD
	Mr. Dariusz GANCARZ	ATD
	Mr. Sebastian WILIMOWSKI	Barka
<u>Portugal</u>	Mr. Rui LOPES	EAPN Portugal
	Mr. Bruno CRISTOVAO	Comunidade Terapeutica « Ponte dos Rios »
	Mr. Gil CARVALHO	EAPN Portugal Villa Real
	Mevr. Maria J FETEIRA	Comunidade Terapeutica « Ponte dos Rios »
	Mevr. Ana Laura PELUCIO	Werkloos, in opleiding voor verpleegster
	Mevr. Adelia FERNANDES	Comunidade Terapeutica « Ponte dos Rios »
<u>Roemenië</u>	Mevr. Andreea RADUT	EAPN Roemenië
	Mr. Egidiu CONDAC	Caritas Roemenië
	Mevr. Carmen DIACONU	EAPN Roemenië
	Mr. Ciprian NICOLA	EAPN Roemenië
<u>Slowakije</u>	Mevr. Slavomira MAREKOVA	SAPN Ass. Voor duurzame ontwikkeling in de Regio's van Slowakije
	Mevr. Viera DROTOVANOVA	SAPN Ass. Voor duurzame ontwikkeling in de Regio's van Slowakije
	Mevr. Marta JAROSOVA	SAPN Ass. Voor duurzame ontwikkeling in de Regio's van Slowakije
	Mevr. Monika PONEVSKA	SAPN Ass. Voor duurzame ontwikkeling in de Regio's van Slowakije
	Mevr. Maria TOMASOVA	SAPN Ass. Voor duurzame ontwikkeling in de Regio's van Slowakije
<u>Slovenië</u>	Mr. Ales HARIS	Drustvo Kralji Ulice
	Mr. Ivan CENCELJ	Drustvo Nezaposlenih in Socialno Ogrozenih
	Mr. Alen NOVIT	Drustvo Kutlab Celje
<u>Spanje</u>	Mr. Driss SADI	Accem
	Mr. Jaime OR PERIS	P.A.T.I.M.
	Mr. Francisco VIGUER MIRALLES	Ass. Collector van premievrije pensioenen
	Mr. Pedro DELGADO PAUTISTA	Valdocco
	Mevr. Maria R MONTOYA MAYA	Fundacion Secretariado Gitano
	Mevr. Constanza SERRANO GARCIA	EAPN Spanje
<u>Zweden</u>	Mr. Willy KARLSON	EAPN Zweden
	Mevr. Mari NORDSTROM	RFHL
	Mr. Bo GARDBO	Comingen
	Mr. Goran DAHLBERG	Comingen
	Mevr. Christel INGEMANSSON AJNUZI	Comingen
<u>Verenigd Koninkrijk</u>	Mr. Rob WALSH	APN Cymru
	Mevr. Angie STEPHENSON	APN Cymru
	Mevr. Anneliisa SHANAHAN	APN Cymru
	Mevr. Carolina HARDY	APN Cymru
	Mevr. Andrea FAULKNER	APN Cymru
	Mevr. Mandy JENKINS	APN Cymru
<u>ANIMATIETEAMS VOOR DE WERKGROEPEN</u>		
	Mevr. Letizia VESARINI SFORZA	CILAP Italië
	Mr. Paul GINNELL	EAPN Ierland

Mevr. Marja HERMANS	Welzijnszorg, Brussel
Mevr. Josée GORIS	Afdeling antiarmoede, België
Mevr. Michaele MOSER	Die Armutskonferenz
Mevr. Marie GUIDICELLI	Stichting Leger des Heils, Frankrijk
Mevr. Geneviève COLINET-DUBOIS	
Mevr. Silke PAASCHE	FEANTSE
Mr. Henk VAN HOOTEGEM	Dienst van de strijd tegen de armoede, België
Mevr. Laura CALVANELLI	Caritas Firenze, Italië
Mr. Olivier MARGUERY	Stichting Leger des Heils, Frankrijk
Mr. Sergio AERES	EAPN Portugal

Voorzitter

Mr. Martin ZARSKY	Directeur van het departement Sociale Diensten & Sociale Inclusie, Tsjechische Republiek
-------------------	--

Sprekers

Mr. Marian HOŠEK	Minister van Sociaal Beleid, Sociale Diensten en het Gezinsbeleid, Ministerie van arbeid en Sociale Zaken, Tsjechische Republiek
Mevr. Eva SZARVAK	Hongaarse afgevaardigde 7 ^{de} EU-Ontmoeting
Mr. Vladimír SPIDLA	Europees Commissaris voor Tewerkstelling, Sociale Zaken en Gelijke Kansen
Mr. Czesław WALEK	Afgevaardigd Minister van de Rechten van de Mens en van de Etnische Minderheden, Tsjechische Republiek
Mr. Juan MATO	Directeur van Sociale Inclusie, Ministerie van Volksgezondheid en Sociaal Beleid, Spanje
Mr. Ludo HOREMANS	Voorzitter EAPN

Tsjechische regering

Mevr. Dana HACAPERKOVA	Ministerie van Arbeid en Sociale Zaken
Mr. Radek SUDA	Ministerie van Arbeid en Sociale Zaken
Mevr. Jana RIHOVA	Ministerie van Arbeid en Sociale Zaken
Mevr. Zuzana ZAJAROSOVA	Permanente vertegenwoordiging bij de EU, Sociaal attaché
Mr. Miroslav FUCHS	Permanente vertegenwoordiging bij de EU, Sociaal & arbeid Counsellor

Spaanse regering

Mevr. Dolores RUIZ	Directrice sociale programma's
Mevr. Delmira SEARA	Permanente vertegenwoordiging voor Spanje

Belgische regering

Mr. Jean-Marc DELIZEE	Staatssecretaris voor de Strijd tegen de Armoede
Mr. Julien VAN GEERTSOM	Openbare planningdienst voor Sociale Integratie
Mevr. Magda DEMEYER	Staatssecretariaat voor de Strijd tegen de Armoede, deskundige
Mr. Johan VANDENBUSSCHE	Ministerie van Sociale Integratie
Mevr. Muriel RABAU	Ministerie van Sociale Integratie
Mr. Denis STOKKINK	Pour la Solidarité, EU Think Thank

Comité van Sociale Bescherming

Mevr. Karin ZETLITZ	Ministerie van Arbeid en Sociale Inclusie, Noorwegen
Mevr. Marie KEIRLE	Ministerie van Arbeid, Sociale Relaties, Gezin en Stad, Frankrijk
Mevr. Brigitte WEINANDY	Ministerie van Gezin en Integratie – Nationale dienst Sociale Actie, Luxemburg

Mevr. Anne JOUBERT	DGAS Ministerie van Arbeid – Hoofd Departement Preventie, Inclusie en Toegang tot de Rechten
Dr. Eva FRANZEN	Ministerie van Gezondheid & Sociale Zaken, Zweden
Mevr. Elisabet ALDENBERG	Ministerie van Gezondheid & Sociale Zaken, Zweden
Mevr. Patrizia MIGNOZZETTI	Ministerie van Arbeid, Gezondheid en Sociaal Beleid, Italië
Mevr. Andreas SCHALLER	Federaal Ministerie van Arbeid, Sociale Zaken en Bescherming van de Verbruiker, Oostenrijk
Mevr. Maeve O’SULLIVAN	Administratie voor Sociale Inclusie, Departement van Sociale en Gezinszaken, Ierland
Mevr. Maja PINTAR	Ministerie van Arbeid, Gezin en Sociale Zaken, Slovenië
Mr. Jaakko ELLISAARI	Ministerie van Sociale Zaken & Gezondheid, Finland
Mevr. Karen DEEMING	Departement voor Arbeid en Pensioenen, Verenigd Koninkrijk
Mevr. Alda Teixeira GONCALVES	Instituut Sociale Zekerheid, Portugal
Mevr. Mary Grace VELLA	Administratie Sociale Inclusie, Malta

EU-Parlement

Mevr. Gabriela ZIMMER	
Mevr. Philine SCHOLZE	Groenen - EVA in het Europees Parlement

EU-Commissie

Mr. Jérôme VIGNON	Directeur DG Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Gelijke Kansen
Mr. Antoine St DENIS	Beleidsadministrator
Mr. Michele CALANDRINO	Beleidsadministrator – Actieve Inclusie/Huisvesting
Mr. Peter LELIE	Beleidscoördinator – Afdeling Sociale Inclusie
Mevr. Antonia CARPARELLI	Hoofd Afdeling – Sociale Inclusie
Mevr. Nicole HUCKERT	Communicatieassistent
Mevr. Anne DEGRAN-GUILLARD	EU-Commissie, Hoofd van Task-Force
Mevr. Marie-Anne PARASKEVAS	EU-Commissie, DG Werkgelegenheid, Hoofdadministrateur
Mevr. Agata D’ADDATO	EU-Commissie, DG Werkgelegenheid, stagiaire
Mevr. Maris ILVES	EU-Commissie, DG Markt
Mr. Daniel KOSICKI	EU-Commissie, DG Markt
Mevr. Eleni TAMPAKI	EU-Commissie, DG SANCO
Mr. Ishtiaq GHAFOR	EU-Commissie, DG SANCO
Mevr. Simona STAIKOVA	EU-Commissie, DG SANCO

Onderzoekers

Mr. Hugh FRAZER	Nationale Universiteit van Ierland, Maynooth
Mr. Eric MARLIER	CEPS/INSTEAD Research Institute
Mevr. Fran BENNETT	University of Oxford, Senior Research Fellow
Mevr. Danielle DIERCKX	Universiteit Antwerpen – Centrum voor Ongelijkheid, Exclusie en de Stad
Mr. Ramon PENA CASAS	Europees Sociaal Observatorium

NGO’s

Mevr. Claire ROUMET	CECODHAS
Mr. Freek SPINNEWIJN	FEANTSA
Mevr. Charlotta ODLIND	FEANTSA
Mevr. Carlotta BESOZZI	European Disability Forum
Mr. Pierre BAUSSANT	SocialPlatform
Mevr. Michèle LeVoy	PICUM
Mr. David ANDRES VINAS	Solidar

Mr.	Michael JOHNSON	Eurodiaconia
Mevr.	Mafalda LEAL	EUROCHILD Stafmedewerker Beleid
Mevr.	Marie-Cécile RENOUX	ATD Vierde Wereld
Mr.	Martin SCHMALZRIED	COFACE

Lokale autoriteiten

Mevr.	Anna DROZD	EUROCITIES
Mr.	Philippe GUICHANDUT	Eurofinance Microfinance Network
Mevr.	Dorota TOMALAK	European Social Network

Europese-instellingen

Mevr.	Klara FOTI	EU Foundation Improvement of Living & Working conditions
Mevr.	Brenda KING	EPSC European Economic and Social Committee

Sociale partners

Mevr.	Penny CLARKE	EPSU
-------	--------------	------

Vertegenwoordigers van andere organisaties

Mr.	Guillermo SCHNEEBERGER	Mensajeros de la Paz
Mr.	David SMEJKAL	Debt Advisory Center, Tsjechische Republiek
Priester	Guy GILBERT	La Bergerie de Faucon, Frankrijk
Mevr.	Lydie GAUTIER	Pour la Solidarité, European Think Thank
Mr.	Bruno ROSSI	Sindacato Pensionati Italiani
Mr.	Humbert de BIOLLEY	Raad van Europa

Eindrapport

Mr.	Léopold VERECKEN	CPAS, Brussel
-----	------------------	---------------

Coördinatie

Mevr.	Micheline GERONDAL	EAPN stafmedewerker Projecten
-------	--------------------	-------------------------------

EAPN

Mr.	Fintan FARRELL	Directeur EAPN Europa
Mr.	Carlos SUSIAS RODADO	Voorzitter EAPN Spanje
Mevr.	Coralie FLEMAL	Secretariaat EAPN
Mevr.	Sigrid DAHMEN	Secretariaat EAPN
Mr.	Philippe LEMMENS	Secretariaat EAPN
Mevr.	Nellie EPINAT	Stafmedewerker Informatie EAPN
Mevr.	Rebecca LEE	Secretariaat EAPN
Mevr.	Amana FERRO	Stafmedewerker Beleid
Mevr.	Sian JONES	Stafmedewerker Beleid
Mevr.	Tanya BASARAB	Stafmedewerker Ontwikkeling EAPN

Interpretatie

Mr.	Serge FEDERICO	PREFERENCE
-----	----------------	------------

Communicatiebureau

Mevr.	Nicole PALLARD	MOSTRA (Media)
Mevr.	Alessandra TESTON	PLEON (Press)

DANKWOORD

Georganiseerd door het Tsjechische voorzitterschap van de EU

Met de steun van de Europese Commissie en de Belgische regering

**Georganiseerd door het Europees Netwerk Armoedebestrijding
(EAPN)**

Reporter: Léopold VERECKEN

Coördinator: Micheline GERONDAL

Fotografie: Nationale delegaties

Frank MILLER

Raymond DAKOUA

ISBN 978-2-930252-53-7

Vertaling van het rapport uit het Frans